

Sreda, 29. maj 2002.
Svedok Žozef Omer Mišel Mezonev
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak 10.30 h

SUDIJA MEJ: Neka svedok položi zakletvu.

SVEDOK: Svečano se zaklinjem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Molim vas, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, napravićemo jednu pauzu oko 12 sati u trajanju od 20 minuta.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala, časni Sude. Molim vas, recite Sudu vaše puno ime i prezime.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Žozef Omer Mišel Mezonev.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Generale, ako sam dobro shvatio, vi ste sada general-major i pomoćnik načelnika štaba Kanadskih oružanih snaga u Otavi (Ottawa).

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Isto tako može se reći da ste vi proveli otprilike 30 godina u oružanim snagama?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste bili oficir u oklopnim jedi-

nicama?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li komandovali trupama?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Komandovao sam trupama sve do nivoa puka, a neko vreme proveo sam kao štapski oficir u važnim operacijama u Kanadi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I pre nego što pređemo na tu temu recite, kad kažete jedinica, mislite na koliko ljudi?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Na otprilike hiljadu ljudi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da ste takođe služili i u inostranstvu. Jeste li služili i na Balkanu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Proveo sam jednu godinu na dužnosti šefa operacija UNPROFOR-a. To je bilo 1993. i 1994. godine.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Imate li nekog iskustva u obuci trupa?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Radio sam na obuci trupa sve do nivoa brigade. To je formacija od otprilike 5.000 ljudi. Učestvovao sam u mnogim vežbama i manevrima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Osim vaše službe na Balkanu, da li ste imali još neka iskustva u službi u inostranstvu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tri puta služio sam na Kipru u misiji Ujedinjenih nacija na tom ostrvu. Isto tako proveo sam dve godine u Francuskoj i na programima razmene sa oružanim snagama Sjedinjenih Država.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi učestvovali u radu KVM-a, Kosovske verifikacione misije, i ako jeste, kada?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. U novembru 1998. poslat sam u Beč kako bih vodio jedinice za podršku KVM-a. To sam radio otprilike tri nedelje, a nakon toga od mene je zatraženo da odem

na Kosovo i budem vođa prvog regionalnog centra koji je tamo otvoren u Prizrenu (Prizren). Tamo sam proveo zapravo tri meseca, sve dok misija nije evakuisana u martu 1999. godine kada sam prešao u Albaniju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vrat ćemo se još na tu temu, a sada molim vas da mi kažete da li ste vi dali izjavu predstavnicima Tužilaštva ovoga Suda 10. marta 2000. godine?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li imali priliku da pogledate tu izjavu i u nju unesete neke manje ispravke i to juče, 28. maja 2002. godine?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li tom prilikom takođe svečano potvrdili da je sadržaj vaše izjave, sa dodacima i ispravkama koje ste vi uneli, tačan i istinit po najboljem vašem znanju?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Molim da se izjava sada uvrsti u spis kao dokazni predmet Tužilaštva.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 175.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, vi ćete uskoro dobiti kopije izjave po pravilu 92bis od ovog svedoka. Na osnovu zahteva Pretresnog veća da se deo svedočenja ovog svedoka iznese putem ispitivanja, verzija izjave koju vam sada dajemo ima numerisane paragrafe kako bismo se mogli u njoj lakše snalaziti. Prema tome, one kopije koje ste vi primili ranije nemaju brojeve paragrafa, pa će vam možda biti od pomoći da vam sada kažem da ova verzija ima brojeve. Ja želim da u glavnom ispitivanju prođem paragrafe 21 do 37 koji se odnose na Vojsku Jugoslavije, zatim paragraf 42 i 45 do 50 koji se odnose na kontakte ovoga svedoka sa MUP-om. To su, znači, paragrafi kroz koje želim proći uživo, u glavnom ispitivanju.

SUDIJA MEJ: Mislim da morate obraditi i Račak uživo.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da svakako, to je sadržano u tim paragrafima koje sam spomenuo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Generale, da li se može reći da ste vi u vašoj izjavi u prvih sedam paragrafa, m...

TUŽILAC RAJNEFELD: Molim da se i svedoku da kopija izjave, mislim da bi mu to bilo od pomoći.

SUDIJA MEJ: U redu.

SVEDOK MEZONEV: Zapravo imam kopiju, hvala vam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači u paragrafima jedan do sedam vi govorite o vašem obrazovanju i o osnivanju misije OEBS-a?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U paragrafima od osam do 20 vi govorite o misijama OEBS-a i KVM-a?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Od paragrafa 21 pa sve do, samo trenutak, mislim da je to 37, u tim paragrafima govorite o incidentima u Račku (Recak) i o vašim opservacijama o Vojsci Jugoslavije?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A zatim u paragrafu 38 govorite o MUP-u i to ide sve do paragrafa 52?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Nakon toga govorite o OVK i o posebnoj grupi za izbeglice koju je KVM osnovao u Albaniji. To sve počinje od paragrafa 56?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sud će vam možda postaviti neka detaljnija pitanja, a ja ću vam sada postaviti pitanja koja mene interesuju. Već ste nam rekli da ste 1998. godine počeli da radite u KVM-u.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: U novembru 1998. godine.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li u jednom trenutku postali šef Regionalnog centra KVM-a u Prizrenu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, to je bilo negde sredinom decembra 1998. godine.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je taj regionalni centar RC Prizren, da li se tako on spominje u dokumentaciji?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Tako je. KVM je dakle pokrivaio celo Kosovo, ali bio je podeljen u pet regionalnih centara koji su pokrivali pet upravnih okruga Kosova. Moj regionalni centar bio je smešten u Prizrenu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ostaviću malo vremena između odgovora i mog sledećeg pitanja kako bih omogućio prevodiocima da stignu da prevedu. Koliko je vama poznato, da li su elementi nekih brigada Vojske Jugoslavije bili razmešteni u zoni odgovornosti Regionalnog centra Prizren?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: U zoni odgovornosti mog regionalnog centra delovale su dve brigade. 549. brigada je bila zadužena za nadgledanje granice sa Albanijom i bila je smeštena u Prizrenu. Zatim, tu su bili i elementi 243. brigade smeštene u Uroševcu (Ferizaj). Ona je, dakle, imala sedište u Uroševcu, a neki njeni elementi bili su razmešteni i u Prizrenu, u opštini Prizren.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da je postojalo pet regionalnih centara. Područja Račak (Recak) i Štimlje (Shtime), da li su se ona u celini nalazila u zoni odgovornosti Regionalnog cen-

tra Prizren ili su bila na granici sa drugim regionalnim centrom? Šta nam možete reći o tome?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je područje zapravo pripadalo Regionalnom centru 5, to je Prištinski regionalni centar. Nalazilo se odmah izvan granice mog regionalnog centra.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vratimo se sada na ove dve brigade Vojske Jugoslavije, 549. i 243. Da li znate da li su one pripadale nekoj većoj organizacionoj strukturi unutar Vojske Jugoslavije?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Obe su pripadale Prištinskom korpusu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da počnemo sada sa 549. brigadom. Da li znate koja vrsta brigade je to bila?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je bila motorizovana brigada, što znači da su oni uglavnom putovali u kamionima. Naravno, oni su operisali uglavnom u graničnom području i u šumskim predelima gde nisu mogli da koriste teško oružje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kad kažete da su oni operisali uz granicu, da li to znači da su oni imali neko svoje područje nadležnosti tamo?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Njihova zona odgovornosti bila je granica. Imali su pogranične bataljone koji su odgovarali njima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li znate ko je bio zapovednik te brigade?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pukovnik Delić (Delic).

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li se ikada sastali sa pukovnikom Delićem?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, nekoliko puta.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Opišite ga, molim vas.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Smatram da je bio profesionalni vojnik. On je bio sasvim direktan i uvek smo imali veoma produktivne razgovore kad god bismo se sastali.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste već spomenuli da ste s njime razgovarali. Da li ste imali sastanak sa pukovnikom Delićem 4. februara 1999. godine?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja mislim da je moj sastanak sa pukovnikom Delićem bio 1. februara. Da, 1. februara.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Izvinjavam se, pogrešno sam rekao datum. Dakle, 1. februara. Vašoj izjavi pridodat je i zapisnik sa sastanka sa pukovnikom Delićem.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je. U stvari, svaki sastanak na kojem su bili predstavnici strana organizovao sam tako da uvek neko piše beleške kako bi se mogao napraviti zapisnik sa tog sastanka. U ovom slučaju ja sam se sa njime sastao 1. februara. Mi smo razgovarali najviše o tome da sam ja želeo da otvorim jednu terensku kancelariju blizu granice i mi smo razgovarali o njegovim odgovornostima i tome da li on ima ovlašćenja za nešto tako ili ne.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, sada vas molim da pogledate dodatak koji nosi datum 1. februar 1999. godine, i nosi naslov „Zapisnik o razgovoru i poseti komandantu Vojske Jugoslavije, brigade Vojske Jugoslavije u Prizrenu održan u oficirskom rekreacionom centru“.

SUDIJA MEJ: Pronašli smo to.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, jeste li vi pronašli taj dokument? Imate li ga kod sebe?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, imam ga.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, to su znači beleške koje je napisao čovek koga ste vi zadužili za to. Kako se on zvao?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kapetan Kris Vajsflog (Chris Weissflog).

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I on se nalazi na spisku ljudi koji su prisustvovali sastanku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pri vrhu dokumenta imate legendu za inicijale. „D” je znači pukovnik Delić, „M” označava vas, a tu su navedeni i drugi učesnici razgovora.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi pregledali taj dokument i da li se on poklapa sa vašim sećanjem onoga što se odigravalo na tom sastanku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Recite mi, molim vas, kakav značaj vi pridajete ovim beleškama sa sastanka sa pukovnikom Delićem?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa tu se u stvari pokazuje da pukovnik Delić nije imao potpuno odrešene ruke, da nije mogao da radi individualno u svojoj zoni odgovornosti. On je bio naravno deo jednog komandnog lanca koji obično imaju sve vojne snage. Ja sam od njega tražio da se složi sa otvaranjem terenske kancelarije u blizini Planeje (Planeje), što je pet kilometara od granice. On mi je objasnio da nema za to ovlašćenje, nego da takvo ovlašćenje mora da traži na višem mestu. Isto tako, ja sam stekao utisak da je on disciplinovan oficir i da njegove snage slušaju njegovu naređenja. Ja sam ranije imao kontakt sa njim i stekao sam i tada isti utisak.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pre nego što okrenemo narednu stranu, dozvolite mi da vas pitam sledeće. U ovom dokumentu nalazi se više tačaka. Kada spominjete činjenicu da mu je trebalo ovlašćenje od više komande, recite mi gde je to naznačeno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pod tačkom pet.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Tu piše slovo „D“.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. To znači da Delić kaže da on nije lično protiv tog plana, ali da mora prvo da dobije ovlašćenje od svoje više komande.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. A sada, dakle, vi ste hteli nešto reći o narednoj stranici.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Ako pogledate sledeću stranicu, druga tačka, on kaže: „Ja nisam ovlašćen da o tome odlučujem“, i zatim spominje generala Lončara koji je bio oficir za vezu Vojske Jugoslavije u Prištini. I Delić kaže da on nije komandant, već da je on oficir za vezu tako da ni on, dakle ni Lončar nemaju ovlašćenja da odobre osnivanje jedne takve terenske kancelarije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kada on kaže: „Ja nisam ovlašćen da odlučujem o tome“, o čemu to tačno on nije ovlašćen da odlučuje?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tu se radilo o pitanju da li će nama biti dozvoljeno da patroliramo u pojasu pet kilometara od granice.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, on je rekao da je i to van njegovih ovlašćenja?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Idemo na sledeću stranu. Negde pri sredini stranice, čini mi se da je to šesta tačka na toj stranici, ponovo vidimo inicijal „D“. Šta nam možete reći o tome?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa to je mesto na kojem sam ja stekao utisak da on ima čvrstu kontrolu nad svojim snagama. Ja sam mu rekao da njegovi ljudi zlostavljaju lokalno stanovništvo, a on je rekao da to smatra kršenjem discipline. Uvek mi je govorio da će se pobrinuti za takve stvari.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, na osnovu vašeg sastanka sa Delićem vi ste došli do mišljenja koja su sadržana u vašoj izjavi?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A ovde objašnjavate na osnovu čega i kako ste došli do takvih zaključaka. U redu, idemo sada dalje, budući da nemamo mnogo vremena.

SUDIJA MEJ: Međutim, pre nego što nastavite, da li želite da se i ovi dokumenti uvrste u spis?

TUŽILAC RAJNEFELD: Ti svi dokumenti su deo paketa koji je prošao kroz 92bis, a pitanje je samo da li bi ti dokumenti trebalo da dobiju odvojene brojeve.

SUDIJA MEJ: Mislim da bi to bilo dobro, budući da su neki dokumenti u ovom paketu već uvršteni u spis.

TUŽILAC RAJNEFELD: Mi nećemo tokom ispitivanja ovog svedoka koristiti sve svedoke koji su prošli kroz bisiranje, oni su deo procesa bisiranja, ali ne i deo glavnog ispitivanja uživo.

SUDIJA MEJ: U redu, onda bi bilo bolje da ti odvojeni dokumenti dobiju odvojene dokazne brojeve, a sve dodatne dokumente koje vi kasnije želite uvrstiti u spis možete učiniti kasnije.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 176.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A onda, ako mi dozvoljavate, idemo na sledeću brigadu, 243. Kakva je to bila brigada i ko je njom komandovao?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je bila mehanizovana brigada što znači da su vojnici bili prevoženi u oklopnim transporterima. Njom je komandovao pukovnik Jelić.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Spomenuli ste motorizovanu brigadu. A šta je mehanizovana brigada?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ovi vojnici bili su transportovani u oklopnim borbenim transporterima. Znači, imali su oklopna borbeno vozila.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Izvinjavam se zbog mog neznanja vojnih pojmova. Da li znate gde je bilo njihovo sedište?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Njihovo sedište, sedište brigade bilo je u Uroševcu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: i da li znate da li su neki elementi te brigade bili razmešteni u zoni odgovornosti Regionalnog centra Prizren?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Uroševačka brigada imala je nekih 150 vojnika sa tenkovima i oklopnim borbenim vozilima, razmeštene na visoravni Dulje (Duhel) i to je bio jedan od timova koji je tamo smeo da bude razmešten jer je to bilo dogovoreno. Ali van kasarne bili su i drugi elementi razmešteni u području Račka. A tu je bio i taj borbeni tim u Dulju. Dakle, imali su više elemenata van kasarne. Borbeni tim u Dulju bio je unutar moje zone odgovornosti i zato sam morao imati kontakt sa komandom brigade u Uroševcu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možda ste već odgovorili na ovo. Međutim, da li je Račak bio unutar zone odgovornosti 243. brigade?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li čuli za jedan incident početkom januara u kojem je učestvovala OVK koji se odigrao u blizini Račka?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Čuli smo za nekoliko incidenata. Jedan koji se dogodio u mojoj zoni odgovornosti 8. januara, znači nekih nedelju dana pre Račka bio je, radilo se zapravo o zasedi u klancu gde vodi put za Štimlje. To je jedan veoma uzak prol-

az kroz visoravan Dulje. Moji ljudi došli su na lice mesta odmah nakon zasede. Videli su da su dva policajca ubijena odmah u toku zasede, a još jedan policajac, pripadnik MUP-a umro je kasnije u bolnici. I mi smo OVK pozvali na odgovornost u vezi sa tim. Isto tako, tamo je bio još jedan incident koji se nalazio van moje zone odgovornosti, bio je u zoni odgovornosti Regionalnog centra broj 5. U tom incidentu ponovo je došlo do toga da je uništeno, spaljeno jedno vozilo MUP-a. To se dogodilo nešto bliže Račku. Dakle, bilo je nekoliko incidenata u tom kraju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste da ste pozvali OVK na odgovornost u vezi s time. Da li ste kontaktirali s nekim konkretnim pojedincem?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, moj glavni kontakt za ceo prizrenski regionalni centar bio je jedan komandant OVK koji je sebe zvao Drini (Drini). Ja sam se s njime sastao odmah nakon te zasede kako bih mu objasnio da je to protivno sporazumu, protivno prekidu vatre, i da on time samo izaziva odmazdu ukoliko radi takve stvari. U tom trenutku on je rekao da on nije lično naredio tu zasedu, nego da je to izveo jedan od njegovih lokalnih komandanata.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Idemo onda na incident u Račku, 15. januar. Da li je vama u jednom trenutku postalo poznato da srpske snage izvode neku operaciju u blizini Štimlja?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. 15. januara general DZ, koji je bio operativni šef misije, sazvaio je sastanak vođa svih regionalnih centara u Peći (Pejea). Tokom celog tog jutra dobijali smo izveštaje o operaciji koju Vojska Jugoslavije i MUP vrše u Račku. U tom trenutku činilo se da se radi o jednoj velikoj operaciji i zato je general DZ od mene zatražio da odem tamo i pogledam o čemu se radi. Budući da se ta operacija odvijala u zoni Regionalnog centra 5, a vođa Regionalnog centra 5 još nije bio imenovan, DZ je od mene zatražio da odem i nadgledam tu operaciju iako se, striktno govoreći, nalazila van moje zone odgovornosti.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi, odnosno KVM, imali verifikatore u blizini Račka u vreme incidenta?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Imali smo nekoliko patrola iz Regionalnog centra 5, a kada sam ja dobio zadatak da tamo odem, ja sam tamo razmestio i nekoliko mojih patrola. Uputio sam ih da odu u Račak i da pomognu patrolama Regionalnog centra broj 5.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I da li znate na kakvom su se oni mestu zatekli, šta su odatle mogli da vide?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Naše patrole bile su na visoravni u blizini Račka i odatle su posmatrale operaciju. Oni su videli kako tenkovi Vojske Jugoslavije pucaju u kuće za koje smo mi smatrali da su bile nastanjene. Mogli smo da vidimo stubove dima, a kad je paljba prestala, ljudi su izašli iz podruma tih kuća. To su izveštaji koje sam primio od mojih verifikatora. Ja sam lično stigao na lice mesta negde u 4.30 po podne. Dok sam išao tamo, dobijao sam izveštaje o pucnjavi koja je prestala negde oko 3.30. Snage Vojske Jugoslavije i MUP-a u tom trenutku su se povukle. Dok sam putovao prema Račku, a to je bio januar mesec, znači već je počeo da pada mrak, jer tada mrak pada veoma brzo, i umesto da odem u selo Račak, rečeno mi je da su moji ljudi pokupili neke ranjene Albance i da će ih odvesti u bolnicu. Zato sam odlučio da odem u bolnicu i priprelim bolnicu da primi ranjene. Bolnica se nalazila odmah pored policijske stanice u Štimlju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A sada, vratimo se na trenutak malo unatrag. Rekli ste da su vaši verifikatori bili na visoravni. Vi ste znači rekli da su oni videli kako tenkovi Vojske Jugoslavije pucaju u kuće. Kad kažete tenkovi Vojske Jugoslavije, na kakve tenkove mislite?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tu mislim na tenkove T55. To je bila vrsta tenkova koju su oni koristili. Ja sam već pomenuo da je Vojska Jugoslavije tamo imala neke haubice, i te haubice takođe su bile usmerene prema Račku i okolnim selima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su vaši verifikatori izvestili da su i u samom selu videli slične vrste oružja?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne. U selu nije bilo tenkova.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko vi znate, da li je MUP imao tenkove na raspolaganju i teško oružje?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: MUP nije imao tenkove. Imali su „prage“ i oklopna vozila „VRDM“, ali nisu imali tenkove.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači ako vidite tenk T55, on definitivno pripada vojsci?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li se MUP tamo nalazio u isto vreme?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, MUP je bio u selu i moja procena, nakon što sam primio sve izveštaje i procene, a to sam dodao i stavio u moju izjavu, moja procena bila je da je vojska dala podršku iz daljine, ako se to tako može nazvati, za operaciju koju je u samom selu izveo MUP. To je, dakle, bilo pretraživanje od kuće do kuće i čišćenje sela. To je znači radio MUP.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pošto imate veliko iskustvo, možete li mi reći imate li neko lično iskustvo u korišćenju tenkova, teške artiljerije ili drugog teškog oružja u borbenim operacijama?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, sigurno, u vežbama i manevrima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste imali obuku ili ste planirali neke operacije protiv pobunjenika?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zbog čega?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja sam oficir u oklopnim jedinicama, a korišćenje tenkova i oklopnog pešadijskog oružja nije uobičajeno u operacijama protiv pobunjenika. To se obično

koristi na otvorenom prostoru i protiv oklopljenog neprijatelja, dok se protiv pobunjenika koriste uglavnom lakše snage nego što su tenkovi i slično.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li, prema izveštajima, OVK poseduje tenkove i tešku artiljeriju?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne. OVK ih nema, koliko ja znam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, na osnovu vašeg iskustva, da li je bilo umesno da se koriste tenkovi, protivvazdušno oružje i artiljerija protiv civilnih ciljeva?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Apsolutno ne. Ovo je jedna od stvari koju sam rekao komandantu u Uroševcu kada sam se sa njim sreo. Rekao sam mu da nismo primetili da je postojala vatra sa druge strane pre nego što su tenkovi počeli da pucaju na kuće i da je upotreba sile bila neproporcionalna.

SUDIJA ROBINSON: Kako bi se mogla umesnije rešavati ta situacija?

SVEDOK MEZONEV: Pa ukoliko se iz kuće ne puca, onda bi se koristila pešadija i onda bi se približili kući. Ukoliko bi se onda pucao iz kuće, naravno, uzvratili biste vatru. Međutim, profesionalni vojnici ne pucaju ukoliko to nije neophodno, a ukoliko je potrebna neka vatrena podrška, koristile bi se lakše vrste oružja. Uglavnom se sa neprijateljem bori nekom proporcionalnom silom. Ukoliko se radi o vrlo jakim snagama, koristili biste sve što imate, ali sigurno ne biste nasumice koristili sve što vam je na raspolaganju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi i drugi posmatrači znali da postoje jedinice OVK u Račku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Mi smo znali da u manjoj meri OVK jeste prisutna, i ljudi iz OVK su mi zapravo saopštili kasnije da su u tom selu imali čak ne odbranu nego izviđače i nekoliko

boraca, ali mi sami nismo smatrali da u tom mestu postoje jake snage OVK.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Rekli ste nam o ovom delu incidenta u Račku i o tome kako ste приметili da deluje artiljerija. Tokom vašeg boravka na Kosovu, da li ste videli neke druge primere delovanja tenkova i teškog oružja protiv civila?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To se desilo u nekoliko prilika. Činilo se da je to uobičajeni način delovanja srpskih snaga bezbednosti, da protiv bilo kakve provokacije, nije bitno koliko male, koriste ogromnu snagu koja nije proporcionalna delovanju OVK ili počinitelja, i to je jedna od stvari na koju sam stalno ukazivao Srbima kada sam se sa njima sretao. Govorio sam im da na taj način dodatno provociraju OVK. Na primer, u tom klancu kod Štimlja, kada sam rekao da su ubijena tri policajca iz zasede, nekoliko minuta kasnije iz jednog borbenog položaja u Dulju pojavio se tenk i na takav način da je mogao da puca direktno u selo koje se zove Slapuzhane (Slapuzhan) bez ikakve provokacije. On je pucao na civilne kuće i to je automatski dovelo do toga da civili, ljudi u tim kućama pokupe bilo kakvo oružje koje imaju i da uzvrate vatru. Po mom mišljenju, ova reakcija je apsolutno neopravdana provokacijom i neumesna, neproporcionalna.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da se vratimo na 15. januar. Mislim da ste nam već rekli da ste išli u bolnicu da pripremite prihvatanje ranjenih iz onog incidenta koji ste posmatrali.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste videli policiju te večeri? Mislim na MUP.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Video sam nekoliko pripadnika MUP-a koji su došli u bolnicu. Bili su arogantni, osioni i pitali su zbog čega hoćemo da razbudimo lekare. Izgleda da im nije bilo po volji što pokušavamo da dozovemo lekare da pomognu tim Albancima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sledećeg dana, 16. januara, šta ste radili, gospodine, što bi bilo relevantno za ovaj postupak?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pre svega, 15. uveče sam organizovao da se moje patrole vrate rano ujutru. Hteo sam takođe da u selu budu i patrole Regionalnog centra broj 5 i odlučili smo da se vratimo rano sledećeg jutra...

SUDIJA MEJ: Generale, zamoljeni ste da malo usporite radi zapisnika.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Izvinjavam se. Znači, 16. ujutru moji verifikatori su stigli otprilike u sedam ujutru u Račak i počeli su od njih da stižu izveštaji o tome da nalaze leševe, da se zapravo odigrala obimna operacija prethodne noći u Račku. U momentu kad sam ja stigao u Račak, bilo je otprilike devet ujutru, video sam svojim očima nekoliko leševa. Bilo je leševa starijih ljudi. Onda sam takođe ugovorio sastanak sa komandantom brigade iz Uroševca koji je trebalo da se pojavi 16. januara.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pre nego što pređemo na taj sastanak, mogu li da vas pitam, gospodine, šta ste još primetili, da li ste bili u kraju koji se zove Udolina?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, bio sam, ali to je bilo posle sastanka.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Onda ću pokušati da idem hronološkim redom. Pokušali ste da organizujete sastanak sa kim?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Sa pukovnikom Jelićem, komandantom brigade iz Uroševca.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: To je 243. brigada?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tačno. On se nije pojavio, ali pojavio se njegov oficir za vezu, potpukovnik Petrović.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste povelili svog čoveka da uzima beleške sa tog sastanka?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Jesam, i te beleške su priložene ovde.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, imamo jedan prilog na dve strane datiran 16. januara. To je zapisnik sa razgovora iz posete komandantu brigade u štabu u Uroševcu. Prisustvovala su četiri osobe.

SVEDOK MEZONEV: Strana 15, pri dnu strane, časni Sude.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ovaj zapisnik verno odražava sadržaj vašeg sastanka.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta možete konkretno da nam kažete o ovom sastanku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja sam, naravno, bio veoma uzbuđen i ljut pošto sam video te leševe koje sam video, i pozvao sam na odgovornost komandanta brigade i zamolio sam ga da potvrdi da su njegove jedinice bile uključene u to. Takođe sam pomenuo i ovaj međunarodni sud. U tom trenutku potpukovnik Petrović je potvrdio da je MUP zapravo učestvovao, tačnije izvršio akciju i da su imali podršku, vatrenu podršku „praga“ Vojske Jugoslavije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vaša tvrdnja i njegova potvrda su ovde naznačeni u ovoj belešci?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U ovoj trećoj tački „M“ koja predstavlja vas, kažete da ste videli strahovite stvari u Račku u koje su bili uključeni Vojska Jugoslavije i MUP?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: „Ubijeno je 50 ljudi koji nisu bili borci.“ Da li ste mu to rekli?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta ste mu još rekli?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pomenuo sam da je korišćenje njegovih tenkova i teške artiljerije protiv našeg sporazuma. Naravno, ja sam razgovarao sa oficirom za vezu, to nije bio komandant brigade i bio sam nezadovoljan što nije tu prisutan komandant brigade da mogu s njim lično da razgovaram. Posle mog uvoda kada sam ga pitao: „Da li imate šta da kažete?“, i vidite, mislim da je to negde u osmoj tački, on kaže: „Štimlje je obavio, odradio MUP sa oklopnim vozilima "praga" i jednim tenkom“, i ja sam iz toga shvatio da je to bila podrška koju im je pružila Vojska Jugoslavije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači, on zapravo krivi MUP i podršku Vojske Jugoslavije?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je. Zatim ja u tim beleškama pominjem Međunarodni sud za Jugoslaviju i govorim kako to nije prikladno ponašanje za profesionalnu vojsku.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste onda još imali jedan sastanak sa oficirima Vojske Jugoslavije malo kasnije?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Jesam.

SUDIJA MEJ: Da li hoćete to da uvrstite u spis?

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva 177.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: 16. sam se takođe sastao sa komandantom MUP-a u Štimlju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pre nego što pređemo na komandanta MUP-a u Štimlju, na to ću se vratiti kasnije, hteo bih

da pređem sa vašeg sastanka sa Petrovićem koji je bio oficir za vezu Vojske Jugoslavije na jedan kasniji sastanak koji ste imali 4. februara sa Vojskom Jugoslavije, i da to uporedimo sa ovim prvim sastankom.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Od 16. januara pokušavao sam da se sastanem sa komandantom brigade iz Uroševca i nekoliko puta sam zahtevao taj sastanak, ali on se nije desio do 4. januara, i to je zabeleženo u belešci razgovora na stranici 18 u dnu strane.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li časne sudije imaju beleške od 4. februara 1999. godine pod nazivom „Beleška sa sastanka sa komandantom brigade VJ u Uroševcu“? To su stranice 18, 17 i 16 priloga. Da se vratimo na našu temu, gospodine. Povelili ste svog beležnika i imate belešku o tome o čemu se razgovaralo?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vidimo da su bili prisutni pukovnik Kotur (Kotur), i „D“, glavni oficir za vezu sa štabom KVM je pukovnik Krsman Jelić.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Zapravo bi on trebao da bude označen slovom „J“.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I Petrović, čovek s kojim ste ranije razgovarali je takođe bio prisutan na tom sastanku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta se desilo na ovom sastanku i šta je od posebnog značaja?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pre svega, ja sam ponovo bio nezadovoljan jer taj čovek se nije nikako sastajao sa mnom dok ga konačno nisam naterao da se sastanemo preko pukovnika Kotura. Takođe sam ga pitao: „Gde ste bili tog dana?“ i on je dosta izbegavao da direktno odgovori, nije hteo da potvrdi nikako da je delovao zajedno sa MUP-om u operaciji Račak. Govorio je kako njegove snage nisu pucale na selo nego su pucale oko sela.

To su Belinci (Belince) i ne mogu da se setim naziva drugog sela. Ali poenta je bila u tome da on nije potvrdio da su njegove snage delovale zajedno sa MUP-om.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je on potvrdio da su zapravo snage Vojske Jugoslavije bile operativne, da su učestvovala?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Njegov odgovor je bio da su MUP i Vojska Jugoslavije delovali odvojeno, ali simultano, u šta je teško poverovati jer u bilo kojoj vojnoj operaciji kada se ispaljuju pravi meci, svako hoće da osigura da koordinacija bude najpreciznija moguća, a ta koordinacija se obezbeđuje tako što se unapred održi sastanak na kome se raspravlja o delovima teritorije gde će snage delovati, kakav će biti lanac koordinacije, gde će se pucati, na šta će biti usmerena vatra, koja su sredstva koordinacije, frekvencije, radio pozivi, da se obezbedi da svi deluju u istoj radio mreži i ukoliko se puca pravim mecima, treba po svaku cenu izbeći takozvanu prijateljsku vatru.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ovo je očigledno pitanje, ali zbog čega je potrebna takva koordinacija?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne želimo da snage sa iste strane pucaju jedni na druge. Zbog toga je morala biti potrebna koordinacija između MUP-a i Vojske Jugoslavije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Do kog stepena, na kom nivou?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja bih sigurno rekao na nivou brigade jer je ova akcija uključivala znatne snage, kako MUP-a tako i Vojske Jugoslavije, tako da, rekao bih, najmanje na nivou brigade je bila koordinacija, možda čak i više.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je pukovnik Jelić potvrdio odgovornost svoje brigade? Sada bih vas zamolio da okrenete stranu 17 gde vidimo vaša pitanja upućena njemu, da li je on bio odgovoran oficir za snage Vojske Jugoslavije na terenu u Račku 15. januara?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. U stvari, on je odgovorio: „To je brigada i ja sam odgovoran za celu oblast.“ Bio je odgovoran za celu brigadu. To se nije moglo poreći.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Na strani 17, ovde vidimo da je beležnik pokušao da prikaže taj ceo narativ u koji se pretvorila diskusija. Da li je tačno to što je ovde napisano?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, tako je išao razgovor.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dok ste slušali šta on govori, da li ste mu verovali, da li ste prihvatili to što je on odgovorio?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne, nisam verovao. On je izbegavao odgovor i često je išao okolo-unaokolo da ne odgovori na pitanje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kako ste shvatili njegovo objašnjenje, kakvo je ono bilo, kako vam je izgledalo u poređenju sa objašnjenjem koje ste dobili od Petrovića par dana ranije?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To se nije uklapalo. Petrović je potvrdio da su korišćeni tenkovi i „prage“, tenkovi Vojske Jugoslavije, i sreća je što sam mogao da razgovoram sa Petrovićem vrlo brzo pošto se desila sama operacija, tako da on još nije stigao da dobije mišljenje odozgo od svog komandanta brigade.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Još jedno pitanje. Da li su vaši posmatrači izvestili da su videli snage Vojske Jugoslavije kako pucaju na ciljeve između Račka i Belinaca 16. januara?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta su oni videli?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Rekli su mi da su videli kako tenkovi pucaju u kuće koje su se nalazile oko Račka koji je bio okupiran.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hteli ste da se vratite na svoj sastanak od 16. januara sa MUP-om kad sam vas ja prebacio na

drugu temu. Sad možete da dođete na taj sastanak. To su paragrafi 45 do 50 u izjavi.

SUDIJA MEJ: Koji je to dokazni predmet?

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 178.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Časni Sude, ovaj dokument 16. januara, sastanak sa MUP-om, to su stranice 13, 12, 11 u prilogu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, ovo je beleška sastanka koji ste vi imali sa Janićijevićem, on je bio načelnik MUP-a, zar ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: On je bio načelnik policije za Račak.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vrlo ukratko. Da li možete da nam kažete koji su značajni aspekti ovog razgovora?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ima nekoliko interesantnih stvari. Pre svega, on je opisao operaciju kako je on vidi. Ja i Gil Gilbertson (Gil Gilbertson) koji je bio zamenik načelnika Regionalnog centra pet, on je postavljao većinom pitanja, mi smo pokušavali da utvrdimo ko je komandovao celom operacijom, koliko ljudi je u njoj učestvovalo. On je potvrdio da ih je bilo otprilike 100, 100 njegovih ljudi je otprilike učestvovalo, i da je on rukovodio. Ako pogledate stranu dva izjave, u petoj ili šestoj tački odozgo on kaže da je učestvovalo oko 100 ljudi i pitao sam ga da li je on rukovodio sa tih 100 policajaca i on je rekao: „Ako vas baš to zanima, da.”

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I tokom tog razgovora, da li ste mu vi rekli da zapravo Vojska Jugoslavije krivi MUP?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, ako vidite na ovoj strani malo ispod onog mesta gde on kaže da je bilo 100 policajaca, Gil mu kaže: „Upravo dolazimo iz VJ, a oni krive vas.” On to poriče i kaže da je u stvari ovo bila operacija MUP-a, u kojoj zapravo Vojska Jugoslavije nije učestvovala.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I kakvi su vaši utisci sa ovog sastanka, gospodine?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je bio još jedan sastanak na kome sam ja pomislio da se odgovori ne uklapaju sa onim što se zapravo desilo na terenu. Oni su sa velikim elanom prikazivali oružje koje su navodno konfiskovali prilikom operacija. To su mitraljezi 50 kalibara i bacači granata, ali to se nije uklapalo sa mojim poimanjem toga što se desilo i izveštajima mojih posmatrača.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Paragraf 42 vaše izjave, kako biste opisali ponašanje MUP-a prema KVM i stanovništvu, albanskom stanovništvu na Kosovu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: U svim mojim odnosima sa MUP-om, odnosima MUP-a sa OEBS-om i KVM-om, MUP je bio profesionalan, korektan. Načelnik policije u Prizrenu je nastojao da se prikaže kao profesionalni policajac koji je svestan svojih odgovornosti i zadataka kao policajca, ali mi smo na terenu utvrdili da oni imaju drugi pristup. Ljudi koji su bili na kontrolnim punktovima su bili osioni, arogantni, ponekad su tukli nevine civile i njihovo ponašanje je bilo umereno samo onda kada smo mi bili negde u blizini, tako da smo u nekim kontrolnim punktovima mi osnovali stalne posmatračke punktove, jer sam ja mislio da je to jedini način da obezbedimo da se policija normalno ponaša i drži nekih normalnih standarda.

SUDIJA MEJ: Broj dokaznog predmeta?

sekretar: Ovo je dokazni predmet Tužilaštva broj 179.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ja sam vas pitao šta ste zapravo videli u tom jarku i vi ste pomenuli da ste imali sastanak i ja sam rekao da ćemo se kasnije vratiti na to. Sada je trenutak.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kada smo se vratili u Račak, nama je rečeno da će ambasador Voker (Walker) i general DZ da se vrate u Račak, i ja sam se zato vratio u selo, a moji verifikatori su me odveli u taj deo koji vi zovete jarak. Na toj lokaciji bilo je

20 leševa, koliko sam ja mogao da izbrojim, i bili su poređani u jedan red. Bilo je na jednom mestu otprilike osam ili deset leševa, većina ih je sa malog rastojanja ubijena streljačkim oružjem. Svi su bili muškarci. Svima je uglavnom pucano u glavu. Nisu izgledali kao vojno sposobni. To su uglavnom bili stariji ljudi, seljani. Neki su imali tradicionalne albanske kape na glavi i izgledalo je kao da je u njih pucano sa malog rastojanja.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko ste vi mogli da vidite, da li je bilo nekih indikacija za vas kao profesionalca ili kao za laika koje bi mogle da omogućе da se utvrdi da li su ti ljudi ubijeni tamo gde su nađeni ili su preneseni?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Stvarno ne bih mogao da kažem. Jedino čega se sećam jeste da su tela bila pokrivena rosom koja je tipična za jutro, tako da su ubijeni verovatno ujutro.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da bismo bili jasniji, u koje vreme ste vi videli te leševe u jarku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja bih rekao oko jedanaest sati pre podne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste u nekim ranijim izveštajima KVM-a čuli da se odvajaju žene od muškaraca i da muškarci nestaju?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Čuo sam i, kada se radi o Račku, video sam jedan izveštaj posle tog incidenta, tačnije nekoliko dana kasnije. U tom izveštaju je pisalo da su neki muškarci bili pokupljeni iz svojih kuća. Moji verifikatori mi to nisu direktno saopštili, ali KVM je imao izveštaje na svom nivou iz svih regionalnih centara, uključujući Regionalni centar pet, da je otprilike 20 muškaraca odvojeno od svojih žena i odvedeno u nekom momentu tokom operacije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U vreme kada su ti izveštaji pripremljeni da li je to bilo pre ili posle pronalaženja tih tela u jarku, da li znate?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne mogu stvarno da kažem sigurno, ali rekao bih pre.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Molio bih za kratke odgovore, treba da završimo u roku od jednog sata. Već ste mi govorili o stepenu koordinacije snaga koji bi bio potreban za tu operaciju u Račku i čini mi se da ste nam rekli delimično ono što sam ja očekivao da čujem. Međutim, drugi aspekt toga bi bila paljba Vojske Jugoslavije ili neke jedinice vojske. Kako se izbegavaju žrtve prijateljske vatre?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa kao što sam već rekao, jedini način da se to izbegne jeste da se pre same operacije stvari koordinišu i da se odredi koji će elementi gađati jedno područje, a koji elementi drugo područje, a to se radi tako da se na karti povuku neke crte ili da se odrede koordinacione mere koje onda omogućavaju jedinicama da znaju „aha, vi morate pucati tamo u tom trenutku na moje naređenje, a kad vaše prijateljske snage budu napredovale, tad će se vatra i pokretati“. Znači, takvu vrstu koordinacije treba obaviti pre same operacije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I moje konačno pitanje je sledeće. Ako od vas zatražimo da napravite kratak sažetak, koja je vaša procena vojne operacije u Račku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa moja procena je da se radi o operaciji usmerenoj protiv veoma lako naoružanog lokaliteta tokom koje je kao *modus operandi* korišćena teška nasumična nadmoćna vatra protiv civila i leševi koji su pronađeni po celom selu. Nakon što su DZ i ambasador Voker otišli, ja sam se vratio u selo i video jednu mladu devojkicu od otprilike 18 godina kao i jednog dvanaestogodišnjeg dečaka među mrtvima. Stoga bih ja rekao da se ovde nije radilo o legitimnoj vojnoj operaciji.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala.

SUDIJA MEJ: Pre nego što završite, imamo ovde jedan dodatak vašoj izjavi pa bi možda bilo dobro da svedok sada kratko prođe

kroz ove razne izveštaje koji su pridodati njegovoj izjavi. Tu je neki izveštaj od 17. januara, ili je to 15. ili 16 januar, strane devet i 10.

SVEDOK MEZONEV: To sam ja lično napisao.

SUDIJA MEJ: Dakle, bilo bi od pomoći ako bi nam svjedok to ukratko objasnio.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Imate li kopiju toga? Onda biste možda mogli samo kratko pomoći sudijama kada je reč o onome što tu stoji.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: U redu. To se na neki način nadovezuje na ono što sam ja rekao. 15. sam bio na sastanku, poslat sam u područje Račka da nadgledam operaciju. Otišao sam u bolnicu, evakuisali smo neke od ranjenih i ja sam u tom trenutku 15. odlučio da se moramo sastati sa komandantom brigade u Uroševcu kako bismo razgovarali o tim akcijama. Zatim, dalje se navodi 16. januar. Tu se govori da su naše patrole otišle u sam Račak. Zatim sam tamo ja stigao, sledi brifing. Zatim sastanak u oficirskom klubu u Uroševcu sa, tada to nije bio komandant brigade nego oficir za vezu, Petrovićem. Zatim šef MUP-a. Kada stoji da je „izveštaj dodat“, to znači da su to ova dva izveštaja koja su, čini mi se, već uvrštena u spis. i zatim sam ja brifirao zamenika šefa operacija i vođu misije, i to u suštini opisuje ostatak dana. A na kraju stoji moja procena koju sam, čini mi se, i ranije spomenuo, procena događaja onako kako sam ih ja video. Ja sam to napisao uveče 16. kad sam se vratio. I moja procena u tom trenutku bila je da je Vojska Jugoslavije dala podršku iz daljine sa visoravni u okolini Račka, dok je MUP išao od kuće do kuće i čistio, dakle pešice, u samom Račku.

SUDIJA MEJ: Molim da ovo dobije dokazni broj.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 180.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A sada molim vas da okrenete stranicu osam vašeg izveštaja. Mislim da sudije žele nešto čuti i o

tome. Zamolio sam, dakle, svedoka da pogleda stranicu broj osam jer mislim da je to ovo drugo što vas interesuje.

SUDIJA ROBINSON: Ja bih samo želeo da pitam generala na čemu je on zasnovao svoju procenu da je Vojska Jugoslavije pružila vatrenu podršku iz daljine?

SVEDOK MEZONEV: To je zasnovano na razgovorima sa verifikatorima na terenu koji su tamo bili. Ja sam i sam otišao. Dok sam prolazio kroz selo Račak, otišao sam i na visoravni iznad Račka gde su moji verifikatori videli tenkove kako pružaju vatrenu podršku. Prema tome, ja sam tu procenu dao na osnovu njihovih izveštaja i izveštaja drugih verifikatora na tom području, kao i na osnovu moje lične vojne procene o tome kako bih ja izveo takvu operaciju da se radi o dobro utvrđenom, dobro branjenom lokalitetu.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dakle, molim vas da onda veoma kratko opišete stranicu broj osam, to je izveštaj aktivnosti Regionalnog centra broj jedan Prizren za 17. januar 1999. godine.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ovo sam napisao uveče 17. nakon što se završila operacija tog dana. U tom trenutku bilo nam je rečeno da ujutro 17. jugoslovenske vlasti žele da se sprovede istraga i da su jugoslovenske vlasti to želele da učine uz veliko obezbeđenje MUP-a. Ja sam se sastao sa generalom DZ u Štimlju negde pre osam sati i dogovorili smo se da ću ja odvesti u selo Račak i okolinu tri patrole kako bismo nadgledali šta se dešava u samom selu. U tom trenutku postojala je prisutnost OVK. Ja sam koordinirao pokrete mojih patrola dok se general DZ sastao sa istražnim sudijom. Negde oko 11 sati ona je odbila da uđe u selo uz pratnju samo KVM-a i htela je da uđe sa jakim snagama MUP-a. Nedugo nakon toga, oni su krenuli i ja sam morao da evakuišem patrole OEBS-a koje su se nalazile u neposrednoj blizini pucnjave.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I još nekoliko pitanja da to razjasnimo. Da li se sećate da li je sudija Marinković bila istražni sudija?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Poznajete li pukovnika Caglinskog (Ciaglinski)?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li vi i od njega nešto čuli pre nego što ste se evakuisali?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Bio sam u kontaktu sa generalom DZ i sa Caglinskim i to putem radija i njih dvojica su me obavestili o tome da je sudija odbila da uđe uz male snage, da je odlučila da uđe uz jake snage i rekli su mi da se odatle izvučemo ja i moji ljudi što je moguće brže i ja sam onda koordinirao evakuaciju mojih verifikatora.

SUDIJA KVON: Samo trenutak. U ovom izveštaju vidim neke od uslova koje su pripadnici OVK tada tražili. Oni su zatražili da se MUP povuče sa brda?

SVEDOK MEZONEV: Da.

SUDIJA KVON: Da li je to bilo unapred dogovoreno sa sudijom ili sa srpskim vlastima?

SVEDOK MEZONEV: Ne. Mi smo bili u kontaktu sa OVK u selima nadajući se da će se oni uzdržati. Mi nismo želeli da izbije neka velika bitka i da na obe strane bude mnogo žrtava. Zato smo rekli da će istražni sudija doći sa pripadnicima KVM-a ako je uspemo na to nagovoriti, i ona će sprovesti istragu. Prema tome, želeli smo na neki način da udovoljimo obema stranama. Međutim, emocije su bile prilično uskovitlane. OVK nije želela da se to dogodi, oni nisu želeli da bude bilo kakve srpske prisutnosti u selu. Međutim,

usprkos tome uspeali smo da se na neki način dogovorimo. Međutim, dogodilo se da je u istom času kad je ona rekla: „Ne, ja idem sa jakim snagama MUP-a“, da smo u tom istom trenutku primili poruku od OVK da će se oni složiti da ona dođe, ali uz ova četiri uslova. Nažalost, to je došlo prekasno. No, u svakom slučaju ona se nije složila sa ta četiri uslova, tako da je bilo prekasno.

SUDIJA KVON: Ono što mene zanima jeste stvar principa, stvar suvereniteta. Sudija ne može ući u selo bez zaštite koju joj pruža njena sopstvena zemlja. Meni se čini da je to bio problem. Šta vi mislite o tome?

SVEDOK MEZONEV: Da, imate pravo. Mi nismo imali nikakvih problema s tim da ona uđe sa jednom lakom pratnjom, dakle, da uzme nekoliko telohranitelja. Međutim, MUP je tamo doveo kompletnu četvu u oklopnim vozilima koji su bili na prilazu u selo i oni su želeli da uđu u selo, gotovo kao da to bude još jedna vojna operacija i to se na kraju i dogodilo. Oni su ušli u selo sa oklopnim vozilima i kompletnom podrškom.

SUDIJA KVON: Možda je ovo pitanje bespredmetno, ali da su pripadnici OEBS-a ostali tamo i pratili istražnog sudiju, da li bi onda OVK takođe pucala?

SVEDOK MEZONEV: Da, oni su pucali, oni su počeli da se svete. Međutim, onda su se povukli zato jer ih je bilo veoma malo i MUP je u stvari počeo da puca umesto toga da uđe i da samo prati sudiju. Oni su jednostavno izveli još jednu vojnu operaciju.

SUDIJA KVON: Znači to bi bila operacija i protiv verifikatora da su tamo ostali?

SVEDOK MEZONEV: Da, da su tamo ostali. To je upravo bila bojazan koju smo imali ja, DZ i ostali. Mi bismo tamo bili uhvaćeni u unakrsnoj vatri

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC RAJNEFELD: Izvinjavam se, časni Sude, nisam baš zapamtio dokazne brojeve. Da li smo ovoj stranici broj osam dali dokazni broj?

sekretar: To će biti dokazni broj Tužilaštva 181.

TUŽILAC RAJNEFELD: I još jedno pitanje ako mi dozvolite, pitanje koje sam zaboravio da postavim. To će biti moje poslednje pitanje.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, da li ste vi saznali da li su srpske snage pretrpele neke gubitke 15. januara 1999. godine, u incidentu 15. januara?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kasnije sam saznao da su oni pretrpeli žrtve, to jest da je jedan od njihovih pripadnika ranjen.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gledano iz vojne perspektive, kakva je razlika u žrtvama na dve strane?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa ako s jedne strane imate 50 uglavnom civila, ja bih radije rekao civila, a s druge strane jednog ranjenog, onda se meni čini da to mesto nije bilo veoma dobro branjeno.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. To su bila moja pitanja.

SUDIJA KVON: A ostali dokumenti?

TUŽILAC RAJNEFELD: To je sve ušlo kao dokazni predmet po 92bis, zar ne?

SUDIJA KVON: A ovi sastanci sa komandantima OVK, ove beleške?

SUDIJA MEJ: Bilo bi dobro da i kroz to prođete.

TUŽILAC RAJNEFELD: Svakako. Ja sam samo sledio vaše instrukcije jer ste vi rekli da želite da se pozabavimo samo sa ove dve stvari. Ja ću to sada vrlo rado obraditi.

SUDIJA MEJ Strana 7 i dalje, mislim da bi to bilo od pomoći.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Dakle, molim vas da pogledate stranice 6 i 7. To je 17. januar, zapisnik sa razgovora sa ljudima koje ste već spominjali, odnosno čovek koga ste već spomenuli po imenu Drini.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta nam možete reći o tome?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je bio sastanak koji sam imao nedugo nakon toga, 17. januara, sastanak sa OVK. To je bio sastanak o Račku. Činilo se da je komandant Drini u tom momentu bio veoma razočaran akcijama. On mi je u tom trenutku rekao da je selo bilo veoma slabo branjeno, a to su naši verifikatori potvrdili. I on je rekao da je taj napad u stvari poslužio da se među ljudima stvori atmosfera straha, a to su kasnije nezavisno potvrdili i naši ljudi. Nakon što se dogodio Račak, mi bismo u nekoliko navrata primili telefonske pozive u dva sata ujutro od seljana u nekim drugim selima, seljana koji su bili prestravljeni zato jer je MUP ili neko neidentifikovano belo vozilo prošlo kroz selo u dva sata ujutro, i oni bi uvek rekli: „Ne želimo da se i nama dogodi Račak.“ Prema tome, Račak je u stvari stvorio atmosferu straha na celom Kosovu. Znači, to je bio sastanak na kojem se razgovaralo o tome šta se dogodilo i tako dalje, i želeli smo tada da osiguramo da odgovor OVK bude suzdržan i da oni nastave da poštuju principe dogovorenog sporazuma.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 182.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Pretpostavljam da želite da prođem i kroz ostale dokumente?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: 28. januar 1999. godine, strana 5, to je izgleda zapisnik razgovora sa Drinijem, u kući za sastanke OVK.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. To je bilo nakon događaja u Rogovu (Rogove) gde je otprilike 25 Albanaca ubijeno. U

ovom slučaju njih većina izgledali su kao pripadnici OVK i ja sam u tom trenutku sa Drinijem želeo da razgovaram o otvaranju raznih regionalnih kancelarija i o tome kakve bi mogle biti njegove reakcije u različitim područjima. On je u jednom trenutku pokušao nametnuti rok za KVM. Ja mislim da, u četvrtoj tački odozdo, ja njemu objašnjavam da se KVM ne bavi rokovima. To je bio jedan redovni sastanak sa Drinijem.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kakav je vaš opšti utisak o sastancima sa Drinijem?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa ukratko rečeno, on je bio profesionalni vojnik u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, JNA. Prošao je kroz štapsku školu. U stvari išao je u štapsku školu sa komandantom 549. brigade, pukovnikom Delićem. To je jedna interesantna situacija kada se nađete u jednoj takvoj vrsti situacije.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 183.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zatim tu imamo neke stranice pisane rukom. Datum je 26. februar 1999. i 4. mart 1999. godine. Ovo od 4. marta nosi naslov „Sugestije od Drinija“. Da li je to vaš rukopis?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne. To je rukopis Dagleasa Janga (Douglas Young). On je bio jedan od mojih verifikatora i on je bio na tom sastanku. Ja lično nisam bio na tom sastanku. Na tom sastanku je Drini upozoren zato što je pucano na srpska sela i to je trenutak u kojem on spominje da poznaje Ženevske konvencije. Mi smo izričito rekli da neki od problema sa kojima se mi suočavamo proizilaze iz nekontrolisanog ponašanja raznih elemenata na obe strane.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 184.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A sada beleška od 26. februara. To je nečiji drugi rukopis?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Sastanak 26. februara bio je sastanak na kojem je beleške sastavljao kapetan Vajsflog.

Na tom sastanku, koji je održan nakon incidenta u Randubravi (Randobrave), to je još jedan incident u kojem je OVK napadnuta od strane MUP-a. Randubrava je malo selo blizu Prizrena. I to je opet bio sastanak da se razgovara o tim događajima.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 185.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I konačno, sastanak na kome vi izgleda niste bili prisutni, 23. januar u Koštricama (Kostrice). Pretpostavljam da su ljudi koji su ovo napisali vaši verifikatori?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da. Majk Morvud (Mike Morwood) bio je drugi u lancu komandovanja u mom regionalnom centru, a drugi su bili moji verifikatori.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U čemu je značaj ovog dokumenta?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ovo je dokument od 23. januara koji se održao nakon zasede u Beloj Crkvi (Bellacerke). Tamo smo razgovarali o izgledima za budućnost, i to je još jedan sastanak gde je on nama pokušao da nametne pravilo od 15 minuta. Ako ne učinimo nešto unutar roka od 15 minuta nakon što se dogodi neki incident, onda će se oni sami pobrinuti za to. Ja sam im tada ponovo rekao da se mi ne bavimo takvim rokovima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I na tim sastancima je jasno da KVM objašnjava OVK uslove pod kojima ste vi radili?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tako je. Mi smo uvek pokušavali da budemo nepristrasni i po mom mišljenju bili smo nepristrasni.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala, nemam više pitanja.

TUŽILAC RAJNEFELD: Ovo je bio poslednji dokument.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 186.

SUDIJA MEJ: Sada idemo na pauzu. Nastavljamo raspravu u 12.15. Generale, molim vas da imate na umu tokom ove pauze ili drugih pauza da ni sa kim ne smete da razgovarate o vašem svedočenju dok se ono ne privede kraju.

SVEDOK MEZONEV: Svakako.

SUDIJA MEJ: Sednica se sada prekida.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste u saradnji sa albanskim teroristima učestvovali u pripremi nelegalne kriminalne agresije NATO-a na Jugoslaviju?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je besmisleno, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaš odgovor je niste. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Šta je bilo vaše pitanje? Da sam ja pripremao NATO akciju, da sam ja sarađivao sa nekim? Ja nisam sarađivao ni sa kim, ja sam bio jedan nepristrasni međunarodni posmatrač.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ćemo utvrditi. Vi ste vašu izjavu počeli sa tvrdnjom u prvoj rečenici da ste svedok zločina. S obzirom da vi niste pozvani da presuđujete da li je nešto zločin ili ne, recite mi koje ste izveštaje zvaničnih državnih organa Jugoslavije ili sudskih organa ili eksperata imali u vidu kad ste davali takvu ocenu da ste svedok zločina?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Moja procena data je u svetlu mog mišljenja, kao i događaja koje sam video na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je zadatak OEBS-a bio da verifikuje i prati da li sve strane u sukobu poštuju sporazum Holbruk (Holbrooke) – Milošević. Koje su to bile strane u sukobu i da li je po vama teroristička organizacija, takozvana OVK, mogla da ima tretman strane u sukobu? To imate na strani dva u poslednjem pasusu.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Strane koje su učestvovalе u sporazumu su srpske vlasti sa jedne strane i OVK i albanski meštani na drugoj strani. Što se tiče toga da li je postojao sukob ili ne, to je pravno pitanje za koje ja nisam kvalifikovan da na njega odgovaram.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste zapravo hteli da učinite OVK legitimnom snagom, a kao način za to ste između ostalog želeli da je podstaknete da bude pristupačnija. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja ne razumem vaše pitanje. Pristupačnija, za šta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pristupačnija za saradnju.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Misija za koju sam ja smatrao da jeste misija OEBS-a jeste verifikacija sporazuma između vas i gospodina Holbruka, a taj sporazum je imao nekoliko elemenata. Jedan od njih je bio poštovanje prekida vatre, kao i smanjivanje nivoa srpskih snaga i poštovanje ljudskih prava. Da bih to ostvario, imao sam kontakte sa OVK, i sa albanskim stanovništvom, kao i lokalnim predstavnicima srpskih vlasti, uključujući MUP, Vojsku Jugoslavije i srpske organe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o tome da ste hteli da učinite OVK legitimnom snagom i da ste u tom smislu želeli da je podstaknete da bude pristupačnija, i zato vas podsećam na dokument druge strane čiji ste vi autor, koji je obelodanjen uz vašu izjavu pod naslovom "Sprovođenje mera održavanja kontakta". To je na strani 03036214, srpska verzija pod tačkom 4 i doslovce piše: „Međutim, ukoliko OVK želi da bude priznata...”

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Ukoliko želite da prezentirate neki dokument svedoku, on mora da ga vidi da bi mogao da odgovori. Da li je ovaj dokument uveden u spis?

TUŽILAC RAJNEFELD: Mislim da nije, časni Sude. Ja se ne sećam ovog konkretnog dokumenta da li je on bio uveden u spis ili ne, a moj pomoćnik to upravo proverava.

SUDIJA MEJ: Pokušajte da ga nađete, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U dokumentu doslovce piše: „Međutim, ukoliko OVK želi da bude priznata kao legitimna snaga kojoj se veruje, ona se mora podstaći da bude pristupačnija.“ Dakle, u funkciji predstavljanja terorističke organizacije kao legitimne snage. Molim vas ovo uvedite kao dokazni predmet. To je OEBS, Verifikaciona misija, vi ste autor tog dokumenta. Prilažem vam taj dokument u celini.

SUDIJA MEJ: Dajte da nađemo taj dokument, pre svega. Da li imate englesku verziju, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, nažalost, ali imam srpski prevod sa oznakom suprotne strane i piše prevod original engleski 03036214-12, počinje s tom stranom, evo možete ga uzeti. Zašto ste se bavili time šta je potrebno da se uradi da bi OVK bila legitimna snaga, i to snaga kojoj se veruje?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja verujem da je posao bilo koje međunarodne snage kao što je KVM da se uspostavi poverenje između svih strana u sukobu. U ovom slučaju verujem da je dokument na koji se pozivate dokument koji je procenjivao neke ciljeve, neke mere koje treba ostvariti ukoliko dođe do sporazuma između srpskih vlasti i albanske strane, i u tom slučaju trebalo je da uspostavimo jedan režim ne samo verifikacije već i praćenja, kao što smo mi to zvali, praćenja u senci, da budemo u pratnji obe strane posle uspostavljanja sporazuma, da bismo obezbedili da se obe strane pridržavaju sporazuma. A celo pitanje poverenja,

što se toga tiče, nema nikakve sumnje da smo radili i sa srpskom stranom i sa albanskom stranom verujući da treba između njih da se razvije poverenje, kao i između njih i međunarodne zajednice.

TUŽILAC RAJNEFELD: Mislim da smo upravo našli taj dokument koji je označen kao MM-6. On nije uveden u spis, ali jeste prilog originalne izjave ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je bilo zašto ste se vi bavili time da je potrebno da OVK bude legitimna snaga. Povezujem ga sa pitanjem koje vam je postavio gospodin Kvon u vezi sa suverenitetom. Da li vi smatrate da terorističke grupe mogu da se u bilo kojoj državi dovedu u tretman legitimne strane u sukobu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja vam mogu reći kako sam ja pokušavao da radim sa obe strane, a to uključuje i srpske vlasti. Ja sam pokušavao da razvijem jednu dozu poverenja, jednu atmosferu u kojoj bih mogao da od njih tražim neke stvari i da od njih dobijam određene informacije tako da mogu da verifikujem da se sporazum poštuje. U tom sporazumu koji ste vi potpisali sa gospodinom Holbrukom, predviđeno je određeno ponašanje vaših snaga i albanskih lokalnih snaga, a neke od njih su bili samozvana OVK, lokalni organi vlasti, albanski organi vlasti i albansko stanovništvo. Tako da smo se mi trudili da budemo apsolutno nepristrasni i da verifikujemo pridržavanje obe strane ovog sporazuma. Mi nismo pokušavali da ih učinimo legitimnima, ali da bismo radili sa Albancima, morali smo da razvijemo to isto poverenje koje smo morali da razvijamo sa vašim snagama.

SUDIJA MEJ: Imamo li taj dokument?

TUŽILAC RAJNEFELD: Imam jedan primerak. Možemo da napravimo još kopija vrlo brzo, ali da bismo bili fer prema svedoku, moramo da mu pokažemo ovaj dokument odmah da bi on mogao da odgovori na pitanja.

SUDIJA MEJ: Da, svedok mora da vidi ovaj dokument.

TUŽILAC RAJNEFELD: To je MM-2B, čini mi se.

SUDIJA MEJ: Molim vas, uključite mikrofon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mikrofon je uključen. Ja kažem citirao sam ovaj dokument svedoka...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas ne čuju. Govorite u mikrofon. Da li je svedok dobio dokument MM?

SVEDOK MEZONEV: Da, dobio sam.

SUDIJA MEJ: I mi smo ga dobili zajedno sa svežnjem dokumenata koji ide uz ovog svedoka. Datiran je 23. februara 1999. godine. Da li je tako?

SVEDOK MEZONEV: To je taj koji ja imam pred sobom. On je pomenut kao planski dokument koji nikad nije ostvaren, ali tokom pregovaranja u Rambujeu mi smo vršili određeno planiranje za slučaj da bude postignut sporazum i razmišljali smo o merama koje bi bile potrebne u slučaju da se sporazum postigne. To se vidi iz uvoda.

SUDIJA MEJ: Dok smo kod toga, da li se tu negde pominje da oni treba da se pretvore u legitimnu organizaciju kao što tvrdi optuženi?

SVEDOK MEZONEV: Ako pogledate paragraf 4, strana 2 gde piše OVK, tu se govori o želji OVK da budu priznati kao legitimna snaga kojoj se može verovati, a ne o tome da mi želimo da ih priznamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam citirao rečenicu upravo u toj tački četiri pod A gde vi kažete: „Međutim, ukoliko OVK želi

da bude priznata kao legitimna snaga kojoj se veruje, ona se mora podstaći da bude pristupačnija." I to je suština citata i ovog dokumenta koji ja prilažem, ali moramo da idemo dalje. Ja vas pitam da li vi pravite razliku između sporazuma?

SUDIJA MEJ: Čini mi se da ovo neće imati značaja. Dajte da uzmemo broj za ovaj dokazni predmet.

sekretar: To će biti dokazni predmet odbrane D20.

SUDIJA MEJ: Molim vas, generale, vratite ova dokumenta Sudu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo uzima mnogo vremena, pošto ja dajem dokumenta koja su već registrovana kod druge strane, mislim da ne treba gubiti toliko vreme jer njihova verodostojnost nije sporna.

SUDIJA MEJ: Onda nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li pravite razliku između političkog sporazuma između Vlade Republike Srbije i političkih predstavnika kosovskih Albanaca i terorista koji ubijaju, kidnapuju i vrše sve moguće druge zločine na terenu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: U ovom slučaju bila je moja dužnost na terenu da verifikujem sporazum. Sporazum je tražio od obe strane, to jest od srpske strane, od vaše strane na Kosovu i od predstavnika kosovskih Albanaca svih vrsta da se pridržavaju odredaba sporazuma, a to je značilo da se ponašaju u skladu sa ljudskim pravima, a jedan od načina da se to obezbedi jeste da se poštuje prekid vatre. Jedini način na koji sam ja mogao to da verifikujem i da obezbedim da se on poštuje jeste da budem u kontaktu sa svim stranama, na vašoj strani i na albanskoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da idemo s kraćim pitanjima i odgovorima. Molim vas, da li je OVK po vašem stanovištu teroristička organizacija ili nije? Samo recite da ili ne.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Po mom mišljenju, OVK je organizacija koja se pojavila kao izraz težnje albanskog stanovništva na terenu. To je bila skoro jedna pobunjenička organizacija. To je jedna grupa paramilitarnih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznata tvrdnja američkog predstavnika za Balkan Roberta Gelbarda (Robert Gelbard) da je u pitanju teroristička organizacija? Ja sam tu izjavu uveo već kao dokaz pa neću sad ponovo da je uvodim. Da li vam je poznato to?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sigurno ste upoznati sa rezolucijom Saveta bezbednosti 1160 od 31. marta 1998. godine i rezolucijom 1199 od 23. septembra 1998. godine, zatim rezolucijom 1203 od 24. oktobra, sve te rezolucije govore o terorizmu na Kosovu. Da li je tačno? I onda zašto se zalažete da jedna teroristička organizacija dobije svoj legitimitet?

SUDIJA MEJ: To nije fer pitanje ovom svedoku zbog toga što ono pogrešno odražava ono što je on rekao. On se nije zalagao za njihov legitimitet. On je govorio da je morao da bude u kontaktu sa obe strane. Ja sam vam ranije govorio, gospodine Miloševiću, da gubimo mnogo vremena zato što ponovo i ponovo argumentujemo neke stvari koje ste već izneli i na koje je svedok odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Objašnjavate u vašoj izjavi da je KDOM stupio, praktično da je postao jedinstven sa Kosovskom verifikacionom misijom. To je na strani 3, pasus 4, praktično, kako kažete, stopio se sa Kosovskom verifikacionom misijom. Međutim, Drevjenkijevič (Drewienkiewicz) je prilikom saslušanja 11. aprila 2002. godine naveo da je jedan deo KDOM-a ostao nezavisan i to baš američki KDOM koji je sve vreme ostao na Kosovu. On je doslovce rekao, ja ga citiram: „Mi smo uspeli da apsorbuje deo

KDOM-a ali ne sve, i onaj deo KDOM-a američkog koji je ostao nezavisan ostao je na Kosovu." Je li tako ili ne? Ko govori istinu, vi ili on? Vi tvrdite da se KDOM stopio sa Verifikacionom misijom, on tvrdi da je jedan deo ostao nezavisan od Verifikacione misije.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kada se pojavio KVM na terenu, većina KDOM-a je bila apsorbovana u KVM i taj sporazum koji ste vi potpisali sa gospodinom Holbrukom zapravo govori o tome da će OEBS da apsorbuje KDOM-e koji se nalaze na terenu, i upravo se to desilo na terenu u mom regionalnom centru. Ja sam preuzeo pod svoju komandu delove britanskog KDOM-a i deo američkog, ali takođe verujem da postoje delovi američkog KDOM-a koji su ostali izvan KVM-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ste znali i onda. Zašto ste samo jedan deo američkog KDOM-a uspeli da apsorbuju i ko vas je u tome sprečio? Pitanje u stvari glasi da li ste uložili bilo kakav protest OEBS-u ili Savetu bezbednosti zbog nemogućnosti da američki KDOM stavite u okvire KVM-a?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kao što sam vam rekao, ja sam imao jedan deo američkog KDOM-a pod svojom komandom u KVM-u. Imao sam mogućnost na mom terenu da rukovodim svojim snagama bez ikakvih teškoća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali pretpostavljam da nije sporno da je prema sporazumu KDOM morao da bude utopljen u Verifikacionu misiju. Pretpostavljam da to nije sporno. Da ili ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa u stvari neki sporazumi koji su postignuti na višem nivou nisu bili moja odgovornost. Meni su date snage koje su uključivale američku kosovsku diplomatsko-posmatračku misiju, britansku, te delove koje sam ja imao u svojoj, koji su bili podređeni meni i ja sam ih koristio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se onda može zaključiti, da li se onda može izvesti zaključak da su članovi američkog KDOM-a koji se nisu utopili u KVM na Kosovu postupali protivno sporazumu? Da ili ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Morali biste njih to da pitate, jer sve snage KDOM-a i KVM-a koje sam ja video delovale su u skladu sa sporazumom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste imali komunikaciju sa američkim KDOM-om koji nije bio pod kontrolom KVM-a, da li ste od njih dobijali izveštaje?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kojim mestima su bili raspoređeni članovi američkog KDOM-a koji nisu bili pod vašom kontrolom, kao na primer u Račku, Dragobilju (Dragobil), Glođanima (Gillogjan), tim mestima?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto po vašem mišljenju nije došlo do sporazuma, vašeg sporazuma sa Albancima? Da razjasnim pitanje. Prilikom saslušanja, Drevjenkijević je 11. aprila izjavio: „Mi smo shvatili da jedan od razloga zašto nije došlo do sporazuma sa kosovskim Albancima, koji su se nadali da će to da bude tandem sporazuma koji smo u Beogradu potpisali u oktobru, da je to bilo to što je bilo javno objavljena pretnja da će bilo koji kosovski Albanac koji je imao bilo kakav dogovor sa ambasadorom Hilom (Hill), sa bilo kim iz međunarodne zajednice biti ubijen“, tako da očigledno nije postojao sporazum sa albanskom stranom na bilo kom nivou, i mislim da je to bio jedan od faktora zašto nije bilo takvog sporazuma. Da li se slažete sa tom ocenom?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja ne znam za tu izjavu generala Drevjenkijevića i ništa od toga što govorite mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, i ako ne znate za izjavu, da li ste znali za pretnje OVK da će da ubiju svakog Albanca koji nešto potpiše?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne, ne znam za tu pretnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali poznato vam je iz vremena kad ste bili na Kosovu da su pojedini Albanci, koji su bili lojalni gra-

đani Srbije, bili ubijeni od OVK i bili žrtve zato što su se oglušili o ove pretnje OVK? Da li vam je to poznato?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni to vam nije bilo poznato. Dobro. Vi ste bili na čelu Regionalnog centra, kao što ste objasnili. Kad ste došli, vaša prva iskustva su bila da su srpske snage, kako ih ovde zovete, sve vreme bile kooperativne i imali ste slobodan pristup lokalnim predstavnicima. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se onda desilo da se taj odnos promeni? Da li je u pitanju vaše nepostupanje po sporazumu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Šta se to dogodilo da se promeni šta? Ne razumem vaše pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se promeni to što ste konstatovali, da su srpske snage sve vreme bile kooperativne i imali ste slobodan pristup lokalnim predstavnicima, to ste potvrdili da je tačno. E, dakle, šta se desilo da se taj odnos promeni? Da li je u pitanju vaše nepostupanje po sporazumu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Odnos srpskih snaga u mojoj zoni odgovornosti je bio odnos saradnje, uglavnom. Kad sam hteo da imam sastanak sa njihovim predstavnicima, ja bih uglavnom dobio taj sastanak. Posle Račka, međutim, komandant brigade u Uroševcu se nije ponašao onako kako se ponašao komandant brigade u mojoj zoni odgovornosti. On je odbio da se sastane sa mnom i zapravo se nije sastao sa mnom cele tri nedelje, sve dok ga nije ubedio na moj zahtev pukovnik Kotur, tako da sigurno nije bilo zbog promene u ponašanju bilo mojih verifikatora, bilo mene samog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja bih vas podsetio u dokumentu koji je dala druga strana čiji ste vi autor, koji je obelodanjen uz vašu izjavu pod naslovom „Prvi utisci Prizren, Regio-

naln i centar", na strani 03036013, srpska verzija ili 0075622, engleska verzija, pod tačkom tri, poslednji pasus doslovce piše: „Sve vreme srpske vlasti su bile kooperativne i imali smo slobodan pristup lokalnim predstavnicima.“ Evo, ja ću i taj vaš papir da priložim. Imam ga i na srpskom i na engleskom. Izvolite.

SUDIJA MEJ: Dajte jedan primerak svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja bih da idem dalje da ne bih gubio vreme.

SUDIJA MEJ: Ne, ako nešto hoćete da pokažete svedoku, onda on mora da ima priliku da to pogleda. Iz kog dela ste citirali taj deo svedoku, gospodine Miloševiću? Gde je taj pasus?

TUŽILAC RAJNEFELD: To je na početku druge strane MM-2.

SVEDOK MEZONEV: Tu piše da su srpski predstavnici bili raspoloženi za saradnju i mi smo imali slobodan pristup lokalnim predstavnicima. To je datirano 23. decembra, to su bili moji prvi utisci pošto sam stigao nedelju dana ranije. Ja to ne sporim, i u tom momentu predstavnici srpskih vlasti zaista su bili spremni na saradnju. Ja sam imao njima pristup kad god sam to želeo.

SUDIJA MEJ: Broj za dokazni predmet.

sekretar: Dokazni predmet odbrane D21.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste u vašoj izjavi na strani 7 u prvom pasusu posebno istakli da je Delić, to je komandant brigade s kojim ste razgovarali, naglasio da Lončar nije njegov komandant.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je postojala Komisija savezne Vlade za saradnju sa OEBS-om?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ta komisija, uključujući i Lončara, nije mogla biti u lancu komandovanja ni vojske ni policije. Da li vam je to poznato?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da li vam je poznato da je Lončar postao član te komisije, u stvari taj koji će biti u Prištini za saradnju sa OEBS-om upravo na zahtev Vokera, s obzirom na njihovu saradnju nekadašnju u istočnoj Slavoniji, da su se poznavali i dobro saradivali? i to vam je poznato. A da li vam je poznato da je inače u Komisiji savezne Vlade bilo 16 članova, da je Lončar bio penzioner koji je na zahtev Vokera stavljen u taj tim da bude u Prištini? Inače predsednik Komisije savezne Vlade koga je imenovala savezna Vlada, na čelu tih 16 članova bio je Nikola Šainović. Da li vam je to poznato? Potpredsednik savezne Vlade.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Nisu mi poznati svi ti detalji koje ste vi pomenuli, ali mi je bilo poznato da je Šainović bio na čelu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi vi se bavite sadržinom razgovora vas i Delića i koliko sam shvatio on je tada rekao: „Ja samo radim svoj posao i sprečavam teroriste da se infiltriraju sa oružjem.“ On je štitio granični pojas. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To inače ima i u ovom tekstu koji je obelodanilo Tužilaštvo koji bih takođe hteo da uvedem. Vi ste ga potvrdili, ali ja želim da on uđe u zapisnik. To je vaš tekst: „Ja samo radim svoj posao i sprečavam teroriste da se infiltriraju sa oružjem. Moje lično mišljenje je da nam možete pomoći samo na jedan način, da izvršite pritisak na Albaniju kako bi prestala sa isporukom oružja preko granice.“ Vi kažete: „Slažem se. Rezolucija Saveta bezbednosti traži od Albanije da prestane sa prebacivanjem oružja.“ Nadam se da to nije sporno.

SUDIJA MEJ: Da vidimo taj dokument.

SVEDOK MEZONEV: Da, to je zapisnik sastanka koji smo već videli. Delić je to rekao i ja sam to potvrdio.

SUDIJA MEJ: Da li je to dokazni predmet koji već imamo? Dobro, onda nema potrebe da se to ponovo označi kao dokazni predmet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je tražio od vas da izvršite pritisak na Albaniju da bi prestala sa prebacivanjem oružja i vi ste se s tim složili. Je li tako? Malopre sam vam to citirao, jer je to u Rezoluciji bezbednosti koja traži od Albanije da prestane sa prebacivanjem oružja. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja sam se složio s time da moram da izvršim pritisak na albansku stranu, ali očitno da nisam mogao izvršiti pritisak na državu Albaniju. Ali, na svakom sastanku koji sam imao sa OVK i njihovim lokalnim predstavnicima, ja sam ih ukorio i rekao da moraju osigurati da se više ne krijumčari oružje preko granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašem području bilo je žestokih borbi između terorista i regularnih snaga vojske i policije. Je li to tačno? Vi u stvari to kažete na strani tri, poslednji pasus u vašoj izjavi: „Bilo je žestokih borbi između terorista i regularnih snaga između vojske i policije.“

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Bilo ih je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj region koji je bio vaša nadležnost bio je jedno od uporišta OVK. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa u zavisnosti od toga na koji način definišete uporište. Tamo je bilo jako prisustvo OVK, kao i u drugim područjima. To da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačna konstatacija da je kosovski pogranični region bio i ostao krijumčarski put kojim se trguje drogom, oružjem, ljudima, i da je samo uklanjanje OVK moglo da osigura granicu? Da li je tačna ta konstatacija?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa, granično područje definitivno je bilo područje na kojem je bilo dosta krijumčarenja preko granice, a sada, da li bi ukidanje OVK bilo način da se to zaustavi, ja ne mogu reći da li bi to radilo ili ne bi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo to piše u ovom dokumentu koji je takođe registrovan od strane preko puta, to je vaš izveštaj. Kaže: „Nekoliko vekova kosovski pogranični region korišćen je kao važan krijumčarski put. Trgovalo se i danas se trguje drogom, duvanom, novcem, ljudima, stokom i u poslednje vreme oružjem i pripadnicima OVK.“ Dalje: „Ako se OVK i potpuno ukine, nedostatak reda i zakona u Albaniji kao i odgovarajućih albanskih graničnih patrola prisiliće zakonske organe vlasti Kosova da osiguraju svoje granice.“ To je takođe napisala i Verifikaciona misija, molim vas da i to uvedete. Vi ste sigurno bili upoznati s tim da OVK nabavlja oružje, čak i rakete, to su vam lično govorili. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Lično, ko? Ja sam čuo glasine o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo glasine? Vama nisu to govorili?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ko bi mi to rekao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo u dokumentu druge strane čiji ste vi autor koji je obelodanjen uz vašu izjavu pod naslovom Zapisnik o razgovoru, poseta od 17. januara 1999. godine na strani broj 03035953, srpska verzija tačka 8, a engleska verzija strana broj K0075715, tačka 8, piše da vam je regionalni komandant OVK Drini rekao da ima potrebe nabavke oružja za vatru sa posrednim gađanjem, eventualno raketa tipa „kačuša“. Znači, ne glasine nego vam je on to rekao, iako se vi toga ne sećate. Je li tako?

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da odgovori na ovu tvrdnju. Generale, možete li odgovoriti na to ili želite prvo da vidite dokument?

SVEDOK MEZONEV: Mislim da je dokument ovde, časni Sude, samo trenutak. Ima li datum?

SUDIJA MEJ: Od 17. januara, ako sam to dobro shvatio, sastanak sa Drinijem. To je dokazni predmet 182 za potrebe zapisnika.

SVEDOK MEZONEV: Aha, pronašao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo ovde, citiram vam, „D“ to je Drini, a inače piše „D“ Drini, regionalni komandant, „M“ brigadni general Mezonev i „C“ Kris Kob Smit (Chris Cobb-Smith), oficir za vezu i tako dalje, nije bitno. „D“ u kontekstu razgovora o izloženosti posebnoj vatri govorio o potrebi nabavke oružja za vatru sa posrednim gađanjem, eventualno raketa tipa „kaćuša“.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da, on je to rekao. Pretpostavljam da jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam ovde i engleski tekst vašeg zapisnika: „U kontekstu razgovora o izloženosti posebnoj vatri, on je govorio o potrebi nabavke oružja za vatru sa posrednim gađanjem, eventualno raketa tipa „kaćuša“.“ To je u vašem izveštaju. Dakle, ne radi se o glasinama nego o obaveštenju koje ste dobili u sastanku sa komandantom koga zovete Drini, a inače ste maločas spomenuli da ste imali s njim redovne sastanke. Upotrebili ste izraz „redovni“ sastanci. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste vi kao KVM preduzeli da sprečite takve aktivnosti koje su očigledno, kako smo maločas konstatovali, bile suprotne rezoluciji Saveta bezbednosti i zadacima koje ste imali? Šta ste preduzeli da sprečite takve aktivnosti?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa mi smo pre svega učinili to da se održavaju ti sastanci sa obe strane, a pogotovo sa albanskom stranom. Isto tako, patrolirali smo u onoj meri u kojoj je to bilo moguće, područjem oko granice. Međutim, problem sa kojim smo bili suočeni je bilo to da nam srpske snage nisu dozvoljavale da se približimo granici i da imamo slobodu kretanja koja nam

je bila zagarantovana sporazumom, slobodu kretanja u tom području. Tako da su nas u tome da obavljamo svoj posao delimično sprečavale i srpske snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je kontradikcija sa onim što ste maločas konstatovali da vas nisu sprečavale, da su bile kooperativne. Jesu li vas sprečavale ili vas nisu sprečavale?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Rekao sam da su bile kooperativne u našim kontaktima. Nisam rekao da su bile kooperativne u tome da su nam dozvolile slobodu kretanja u svim područjima gde smo trebali imati slobodu kretanja, ali kada bih ja nešto tražio, kada bih tražio da se održi sastanak, onda bih obično dobio pristanak za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste dobro znali da postoje planovi OVK za obnavljanje neprijateljstava januara 1999. godine i da su sledeći koraci OVK prenošenje kampanje u gradove. Oni su vas o tome obavestili. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako nije tačno, onda vas podsećam da u dokumentu čiji ste vi autor, koji je obelodanjen uz vašu izjavu na strani 03035957, srpska verzija, tačke 4 i 8 i engleska K00570, tačka 4, piše: „Planovi za obnavljanje neprijateljstava su gotovi, prenošenje kampanje na gradove aktivan je element sledećih vojnih koraka OVK.” Tu je i ovaj dokument.

SUDIJA MEJ: Koji je datum tog dokumenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sad ću vam reći. Zapisnik sa sastanka sa OVK 23. januar 1999. godine. Kostrice, 15.00, Morvud, Kob-Smit, Lefevr (Lefevre), Drini, jedan, dva, tri, četiri odozdo: „Planovi OVK za obnavljanje neprijateljstva na širem planu su gotovi.”

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, samo trenutak, gospodine Miloševiću, čekajte da pronađemo taj dokument. To je dokazni predmet 186.

SVEDOK MEZONEV: Časni Sude, to je sastanak na kojem ja lično nisam bio prisutan, tamo su bili prisutni ova četvorica koji su navedeni tu, trojica iz KVM-a i jedan iz OVK. Video sam dokument nakon toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to vam je bilo poznato. Vi ste rekli maločas da vam nije bilo poznato, a inače na početku govorite da dajete informacije ne samo na osnovu ličnih utisaka nego na osnovu izveštaja svojih verifikatora što je sasvim logično, jer kad bi bili potrebni samo vaši lični utisci valjda ne bi trebalo 1.300 verifikatora. Ovde piše u originalnom dokumentu vašem, to je K0075720: „Planovi OVK za obnavljanje neprijateljstva na širem planu su gotovi“, a dole pri kraju: „Prenošenje kampanje na gradove aktivan je element sledećih vojnih koraka OVK.“

SUDIJA MEJ: Dozvolite i svedoku da odgovori na to.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kao što sam rekao, da, ja sam verovatno to video u to vreme, u stvari na dnu stoji moj potpis, znači da jesam video taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste kao KVM uradili da sprečite takav razvoj događaja? To su ozbiljne stvari, znači prenošenje terorizma na gradove, obnavljanje neprijateljstva i tako dalje. Šta ste preduzeli kao KVM da sprečite to?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa mi smo imali veoma agresivnu mrežu patrola i agresivan plan veze sa stranama kako bismo se pobrinuli da nijedna strana ne preduzme takav plan akcije. I jedan od problema KVM-a bio je pitanje kako da nametnemo neko rešenje. Mi, naime, nismo mogli nametnuti nikakvo rešenje. Mi nismo mogli naterati nijednu, ni srpsku ni albansku stranu, da ispoštuje sporazum. Mi smo mogli sa njima samo da razgovaramo, da budemo u vezi sa njima i da se pobrinemo da oni razumeju da se trebaju ponašati na određeni način. U slučaju albanske strane često smo imali pretnje i osude. Oni bi nam često govorili da će preduzeti neku akciju, a mi bismo onda nastavljali

da objašnjavamo da mi ne odgovaramo na pretnje, da se mi ne služimo pretnjama i da mi ne možemo pristati da se ponašamo na nekakav određeni način. Mi, dakle, mi smo odbili da nam prete. To nije bio prvi put kad su oni govorili o neprijateljstvima. To je bilo manje od nedelju dana nakon Račka, i u to vreme oni su bili veoma napeti još uvek, i mi smo ih pokušavali navesti da se malo opuste i ne preduzmu odmazdu nakon operacije u Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li smatrate, gospodine Mezonev, da bi u tom trenutku, s obzirom na veoma veliku ozbiljnost ovakvih informacija koje ste dobili, jedna javna osuda i objavljivanje takvih pretnji bilo plodotvorno za suzbijanje takvih aktivnosti? Jedna javna osuda i objavljivanje tih pretnji da bi bili plodotvorno za suzbijanje takvih aktivnosti?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: KVM je primao sve zapisnike sa svih sastanaka. Mi smo im to slali kao dokumentaciju i na KVM-u je bilo da onda preduzme neke korake. Međutim, mogu vam reći da, kad god je OVK sprovela u delo takve akcije, mi smo onda istupili i izrazili protivljenje tome. Evo, na primer, trojica policajaca koji su ubijeni 8. januara. Mi smo objavili saopštenje za štampu i vrlo snažno smo se usprotivili takvim akcijama OVK, baš kao što smo to radili i u slučaju sa srpskim vlastima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za ubijene policajce to razumem, ali ja vas pitam zar ovakve pretnje koje su vrlo ozbiljne i koje ste zvanično dobili na zvaničnom sastanku na kome je vođen zapisnik nisu bile razlog takođe za osudu i objavljivanje u cilju suzbijanja takvih aktivnosti? Da ili ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa kad je reč o stvarima koje idu u javnost, to nije bio moj domen. Ja nisam imao ovlašćenje da bilo šta uputim u javnost. Ja sam te stvari slao gore u komandu KVM-a, a oni bi odlučivali o tome s čim će se ići u javnost, a s čime ne. Usput rečeno, mi smo takve pretnje primali stalno s obe strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bila, znači, Vokerova nadležnost, ne vaša?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Uopšteno govoreći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorite da ste stigli decembra 1998. godine u Prištinu, tada pominjete poginulih 35 ljudi koji su bili pripadnici OVK i to je bila legitimna vojna akcija. Je li tako? To piše na strani 4, drugi pasus vaše izjave kaže da je „u svakom pogledu legitimna vojna akcija“. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To je bila moja procena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U vašoj izjavi vi navodite na strani 11, pasus 3 da je u vašoj zoni bilo postupaka OVK koji bi mogli da se ocene kao ratni zločini, iz čega proizilazi da ste bili upoznati sa delovanjem OVK. Je li tako? Da li se prema vašim saznanjima ili saznanjima vaših kolega OVK još marta 1998. godine pripremala za rat i da je prema vašim saznanjima OVK još tada vršila regrutaciju ljudi za rat? Je li to tačno ili ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne znam o kom dokumentu sada govorite. Ja se ne sećam da sam ja uradio bilo kakvu procenu o tome što se dešavalo u martu 1998. godine, jer tada nisam bio na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali mislim na vaša ukupna saznanja. Dakle, pitam vas o vašim ukupnim saznanjima, o pripremama za rat, regrutaciji i posebno za ovu ocenu ako pitate za dokument, ja kažem strana 11 pasus tri vaše izjave da su postupci OVK mogli da se ocene kao ratni zločini: „Ja sam svestan ponašanja OVK koje bi moglo biti ocenjeno kao ratni zločini.“

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Mislim da sam negde krajem februara 1999. godine, da su tada pripadnici OVK uzeli za taoce dva srpska civila i ja sam proveo mnogo vremena pregovarajući sa OVK, pokušavajući ih nagovoriti da puste taoce. Isto tako, proveo sam mnogo vremena sa srpskim vlastima da im objasnim šta se dešava i kako da se pobrinem da obe strane znaju kakva je situacija. Zbog intervencije KVM, OVK je pustila jednog od zatvorenika živog, a drugi je već bio premlaćen i ubijen. I to

su opservacije koje smo mi dali u to vreme. Ja mislim da je taj postupak bio očigledno kršenje ljudskih prava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi na strani 11, pasus tri kaže da su šefovi kordinacionih centara u direktoj vezi sa drugim predstavnicima OVK... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ... strana jedan, broj 03036808. To kaže svedok za region Nerodimlja. I on dodaje da su u martu 1998. godine, nakon naredbe iz glavnog štaba OVK, oni otišli u druge krajeve da regrutuju ljude za rat. To se nalazi u njegovoj izjavi. Da li vam je to poznato?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne, nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro...

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1998. godinu...

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude... *(izbrisano po Pretresnog veća)*.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1998. godinu mnogi u KVM-u povezuju sa godinom promene. Da li je tačno da su te promene bile direktna posledica aktivnosti KVM-a?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Bojim se da nisam razumeo pitanje, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Molim vas da preformulišete pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Velike promene koje su se dogodile u smislu ekspanzije OVK u 1998. godini, da li je tačno da su te promene upravo posledica delovanja KVM-a?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, KVM je došao na teren u oktobru, novembru, decembru 1998. godine,

to je znači pri kraju te godine, tako da ne znam kako bi oni mogli uticati na bilo kakvu ekspanziju OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja upravo o tom kraju godine govorim jer do dolaska KVM-a, do dolaska KVM-a oni su bili potpuno poraženi, pa da razjasnimo. Evo, pitanje, dakle, Ramuš Haradinaj (Ramush Haradinaj), jedan od njihovih šefova ovih zločinaca OVK čije su aktivnosti dobro poznate i drugoj strani, u knjizi pod naslovom „Priče o ratu i slobodi, razgovori sa Ramušom Haradinajem“, na strani 116 i 117 kaže: „Dolazak verifikatora OEBS-a na Kosovo omogućio je oživljavanje OVK. Susreti sa verifikatorima su bili vrlo dugi...”

SUDIJA MEJ: Mislim da nam ovo neće biti od pomoći. O čemu to govorite? Nekakva knjiga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, to je knjiga, ja imam samo uvod, početak. Nemam celu knjigu ovde, dostaviću vam je na engleskom, ali molim da je upišete kao dokazni predmet jer on govori...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, to nećemo uvrstiti u spis. To je samo knjiga, to je nečije mišljenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To nije ničije mišljenje nego svedočenje onoga koji je vršio...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, to nije svedočenje. Svedočenje je kad tu neko sedi preko puta mene u ovoj sudnici, to je svedočenje. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa čak i svedok Tužilaštva, ovaj za koga ste se usprotivili da mu se ime pominje, objašnjava u svojoj izjavi da je 1998. godine po dolasku KVM-a došlo do promena i da je napušten politički cilj zbog negativne reakcije na međunarodnom planu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je to poznato?

SUDIJA MEJ: Svedok ne može da odgovori na ovakva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste objasnili u vašoj izjavi na strani pet u poslednjem pasusu da je Verifikaciona misija mogla da verifikuje kršenje sporazuma na celom Kosovu. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste verifikovali da je priključivanje OVK bilo u porastu kada je stiglo iz glavnog štaba naređenje o mobilizaciji stanovništva, odnosno muškarci stariji od 18 godina da budu mobilisani? Da li ste verifikovali tu informaciju, tu činjenicu?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne, to nismo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato da je upravo to naređenje o mobilizaciji izdato vrlo blizu, gotovo neposredno pred nelegalnu agresiju NATO-a na Jugoslaviju?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate mišljenje o tome zašto takvo naređenje ide uporedo sa početkom NATO agresije?

SUDIJA MEJ: Ne, to je irelevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije relevantno. Dobro, gospodine Mej.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste za vreme vašeg boravka verifikovali, primera radi, u okviru vaše zone odgovornosti, brojno stanje naoružanih pripadnika OVK?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Mislite da li smo ih prebrojali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaše procene, jeste li verifikovali nekakve vaše procene vaših verifikatora brojnog stanja OVK, s obzirom na sastanke koje ste imali, na informacije koje ste od njih dobijali, na sliku koju ste sticali na terenu, na kontakte koje ste imali s njima? Da li ste verifikovali njihovo brojno stanje na terenu, njihove jedinice, sastav, naoružanje i tako dalje?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Nismo imali konkretne brojeve, nismo bili u stanju da prikupimo konkretne brojeve. Međutim, imali smo uopštenu sliku o tome koliko je bilo pripadnika OVK, gde su se oni nalazili i kako su bili naoružani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. OEBS je pratio događaje u Račku 15. januara. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj događaj je pratio od samog jutra. Je li to tačno?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: 15. ujutru? Ne, to smo počeli pratiti tek kad smo čuli da napad već traje. Ne mogu tačno da kažem kada su verifikatori tamo stigli 15, ali oni su bili tamo, ja bih rekao, negde od podneva ili tako nešto. Ostali su tamo do 15. uveče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na strani devet u pretposlednjem pasusu vi kažete da su pratili deo akcije sa jednog brda iznad Račka, da su verifikatori videli dim da izlazi iz dimnjaka u selu, što im je govorilo da je civilno stanovništvo obavljalo svoje uobičajene jutarnje poslove. To piše kod vas.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako su poslovi, prema njihovom zapažanju bili uobičajeni seoski jutarnji poslovi, onda je bilo jutro kad su došli. Je li to logičan zaključak ili nije? To proizilazi iz vaše izjave.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: To bi onda značilo da oni ne mogu da obavljaju svoje poslove ostatkom dana ako to rade samo ujutro. Šta hoćete time reći?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi kažete, ja sam vas citirao, da je to ukazivalo da stanovništvo obavlja svoje uobičajene jutarnje poslove. Ako ste konstatovali da obavlja uobičajene jutarnje poslove znači bili ste prisutni od jutra. Niste mogli konstatovati uobičajene jutarnje poslove posle podne. Vi ste, kako sami kažete na strani 8, pasus dva, otišli u Račak 15. Kakav je bio vaš izveštaj o tome šta ste tada utvrdili?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: 15, kao što je već to opisano u jednom od mojih izveštaja, ja sam na to mesto stigao negde oko 16.30 ili 17 sati. Moji verifikatori bili su na terenu još odranije i kao što sam već rekao, oni su videli deo akcije koja se odvijala u Račku. Kad sam ja stigao, otišao sam u bolnicu i organizovao medicinsku pomoć za ranjene. Dakle, ja sam tamo stigao, kao što sam rekao, negde oko četiri-pet sati po podne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, stigli ste tamo, vaši verifikatori su bili od jutra, gledali su šta se događa, vi ste ušli za vašim verifikatorima oko četiri posle podne i ustanovili stanje. Šta ste napisali u tom izveštaju kad ste došli, znači bili 15. u Račku, šta ste pronašli tamo, šta ste utvrdili?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Utvrdio sam da je u Račku izvedena akcija, da smo videli tenkove i borbena oklopna vozila kako učestvuju u toj akciji i da smo videli kako Vojska Jugoslavije sa visoravni puca na nastanjene kuće, da smo videli MUP kako ulazi u selo i kako čisti selo kuću po kuću. U tom trenutku takođe moji verifikatori utvrdili su da je bilo ranjenih. Njih smo odvezli iz sela 15. uveče i o tome sam ja izvestio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali upravo maločas pre podne kad ste govorili vi ste rekli, otprilike vas parafraziram, ali to ima u transkriptu, da su vam verifikatori rekli da se pucalo po obodu sela, oko sela, a ne u kuće u selu. Upotrebili ste izraz „po obodu Račka“, da su vam to rekli vaši verifikatori. Tako ste maločas rekli. Je li tako ili ne?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tada kad ste vi došli 15. januara bilo u selu pripadnika OVK?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Rečeno mi je da je bilo. Dobio sam izveštaj od svojih verifikatora da je bilo nekoliko pripadnika, ne mogu reći tačno koliko, ali bilo je nekoliko pripadnika OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači već po podne kad ste vi stigli selo je bilo ponovo u posedu OVK. Vama je poznato, nadam se, da je cela svetska javnost upoznata od strane KVM, odnosno vašeg šefa Vokera, da je u Račku napravljen masakr, da su ubijeni civili i da je posle usledila reakcija sa svih strana. Gospodin Najs je...

SUDIJA MEJ: Vrlo je teško pratiti vas ukoliko ne postavite pitanja. Koje je pitanje u svemu ovome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ako je takva ocena bila data i pored toga što nije bio izvršen uviđaj i data bez rezultata obdukcije i pre rezultata istrage, zašto je takva ocena bila data bez iznošenja podataka koje ste pribavili ili ste mogli da pribavite od OVK i njihovih komandanata?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Časni Sude, ovo je pitanje na koje ja ne mogu da odgovorim jer se time bavio ambasador Voker, to je bila njegova procena. Je li to to što me pitate ili zbog čega je procena uopšte napravljena, zbog čega je izneta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas, gospodine Mezonev, s obzirom na vašu obavezu verifikatora i pretpostavljam obavezu da kažete istinu, vi ste morali znati 15. kad ste ušli u Račak da su tamo ubijeni pripadnici OVK. Je li tako ili nije tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: 15. ja nisam znao da su ubijeni pripadnici OVK, zapravo nisam znao ni da su ubijeni civili. Saznali smo 16, tačnije našli smo tela tek 16. i iz sopstvenih posmatranja uverio sam se da ti leševi nisu pripadnici OVK nego civili. Taj dvanaestogodišnji dečak i osamnaestogodišnja devojka nisu bili pripadnici OVK, koliko se sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne pitam vas za dečaka nego sam vas pitao da li ste znali da su bili ubijeni pripadnici OVK? Pošto vi kažete ne, ja vas podsećam da u dokumentu Tužilaštva čiji ste vi autor, koji je obelodanjen uz vašu izjavu pod naslovom „Izveštaj o ulozi Regionalnog centra“, broj 03035952 srpska verzija, pasus poslednji, u delu koji nosi naslov „Ocena“, a engleska verzija broj 0075712 pasus poslednji, doslovce piše: „Jedan broj pripadnika OVK je ubijen, a nekoliko su ranjeni.“ To piše u vašem dokumentu.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ta procena napisana je 16. januara, gospodine Miloševiću, ne 15.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pretpostavljam da, pošto 16. dolazi posle 15, da ste 16. napisali ono što ste konstatovali 15.

SUDIJA MEJ: Niste fer prema svedoku. On vam je jasno rekao da 15. nije znao, ali je 16. već znao. Sada, hoćemo li da krenemo napred, hoćemo li nešto postići ovom linijom ispitivanja. Ja mislim da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ovo uopšte nije sporno, jer pitao sam ga da li su ubijeni pripadnici OVK i da je to morao znati. Rekao je da nije, a u izveštaju 16. piše da su ubijeni pripadnici OVK. I evo vam ovde na drugoj strani ovog originala izveštaja...

SUDIJA MEJ: On je rekao, samo trenutak, morate da pazite. Rekao je da 15. nije znao, to je bila poenta, a 16. je to uključio u svoj izveštaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A 16. je, koliko znam, Voker objavio da je u pitanju masakr civila, a ne 15. Prema tome, na taj dan 16. koji je Voker objavio masakr civila, čak u izveštaju koji nosi datum 15. januar, a onda 16. januar, znači izjava 16. piše da su ubijeni pripadnici OVK. Znači, na dan na koji Voker govori o masakru civila u zvaničnom izveštaju OEBS-a piše „ubijeni pripadnici OVK“.

SUDIJA MEJ: Tu samo piše da je izvestan broj pripadnika OVK ubijen. Koja je poenta vašeg ispitivanja? Mislim da samo gubimo vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Poenta je, gospodine Mej, vrlo jednostavna, a odnosi se na razliku između masakra civila i pogibije pripadnika OVK, što smatram prilično različitim stvarima.

SUDIJA MEJ: Šta vi tvrdite? Da li vi tvrdite ovom svedoku, samo da bismo mi razumeli, da li vi tvrdite ovom svedoku da su leševi koje je on video bili pripadnici OVK? Je li to poenta koju vi imate u vidu? Jer ukoliko to tvrdite, on treba da ima priliku da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja tvrdim ono što piše u izveštaju OEBS-a, da je OEBS znao 16, dakle, na dan kada je Voker objavio masakr civila, da je OEBS znao, jer je to uneo i u svoj pismeni izveštaj, da su poginuli pripadnici OVK. To tvrdim. A šta je svedok video, ja uopšte ne mogu da tvrdim šta je svedok svojim očima video. Ali da je znao da su pripadnici OVK 16. kad je Voker govorio o masakru, to je nesumnjivo jer to piše u pismenom izveštaju. To valjda nije sporno.

SUDIJA MEJ: Gospodine generale, da li ste nešto razumeli iz ovoga i ako imate neki komentar, dajte nam ga.

SVEDOK MEZONEV: Mogu reći da je moja procena uveče 16, a to je taj deo na koji se on poziva, to je taj sam izveštaj ili procena, onaj deo gde piše da je nekoliko pripadnika OVK ubijeno u selu, ali osim toga, tamo se pominje da je ubijeno dosta civila, definitivno više od osam, ili ih je sigurno bilo najmanje 20. Mislim da piše otprilike do 50 ljudi od kojih su većina bili civili. Ja sam sâm gledao leševe tog dana i svi leševi koje sam video ne mogu reći, ne verujem da su bili pripadnici OVK, to su bili stariji ljudi. Većina su ličili na seljane ili su bili vrlo mladi, kao što je ta devojka i taj dečak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li ja da idem dalje?

TUŽILAC RAJNEFELD: Ukoliko nam to može pomoći, mislim da dokazni predmet na koji se poziva optuženi nosi broj 180.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, bili ste u kontaktu sa OVK tog dana po podne, a evo šta kaže svedok Tužilaštva, da mu ne pominjem ime: „Komandant operativne zone“, preskočiću radi uštede vremena ovo sve što opisuje da je počelo ujutru 15. januara između 6.00 i 7.00 h, da su inače očekivali napad i utvrdili se, „da su se srpske snage približile našim položajima tako da je počela pucnjava. Imali smo u bunkeru dva vojnika koji su ispalili tri metka što je predstavljalo uzbunu za vojnike u Račku. To je bio signal.“ Zatim, on u svojoj izjavi, komandant zone...

SUDIJA MEJ: Svedok vam ne može pomoći u vezi onoga što je govorio drugi svedok. Ja ću zaustaviti ovo ispitivanje. Nema nikakvog smisla da to tvrdite ovom svedoku i da njemu prezentirate tuđe svedočenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja želim da iznesem ove činjenice i da to spojim sa činjenicom da je svedok, general Mezonev, bio u kontaktu sa OVK i da su ga oni obavestili o ovim činjenicama, da mi da odgovor da li su ga obavestili o nekoj od tih činjenica. Mislim da je moje pitanje sasvim legitimno i da, pošto je vaš svedok, ja moram da pitam svedoka da li je bio obavešten o nekoj od tih činjenica i to je elementarna stvar...

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Miloševiću, molim vas da prestanete sa čitanjem. Kada ste se, generale, sastajali sa OVK, da li su vam govorili o bilo kakvom napadu ili odbrani Račka?

SVEDOK MEZONEV: Ne, nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, on kaže u izjavi: „Devet vojnika poginulo u tom prvom napadu.“ Neću da im nabr-

ajam imena, iako su sva imena nabrojana kod njega. A dalje kaže da je „u Račku od vremena oktobar–novembar 1998. godine bilo 47 vojnika OVK koji su boravili u kući čiji je vlasnik bio Muhamed Mustafa (Muhamet Mustafa) koji je među poginulima. Oni su se zvali Račka jedinica, imali su određena mesta gde su zauzimali položaje.“

SUDIJA MEJ: Gubimo vreme, gubimo vreme. Vi pokušavate da držite govore. Dokazi su sledeći. OVK jeste pucala. Međutim, ljudi su streljani. Ti leševi koji su nađeni, kaže i ovaj svedok, nisu bili leševi pripadnika OVK. Pred nama je pitanje da odlučimo da li jesu ili nisu bili, ali nimalo nam ne pomaže stalno ponavljanje tvrdnji u vezi kojih nam ovaj svedok ne može pomoći. Vi svoje dokaze možete prezentirati uskoro. Hoću da vas podsetim da ovaj svedok ima važne obaveze, da ga mi zadržavamo i vi trošite vreme ovog suda tako što samo čitate ono što vi želite. Da li imate neka pitanja za ovog svedoka umesto što se prepirete sa njim o OVK?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja kategorično protestujem jer juče je gospodin Najs ovde trošio vreme koliko je god hteo i označio Račak kao prelomnu tačku u događajima na Kosovu. Vi meni ne dozvoljavate legitimno unakrsno ispitivanje o tome i tvrdite da je to nerelevantno. Mislim da je to dosad najteži i najdrastičniji prekršaj mojih prava u pogledu iznošenja istine.

SUDIJA MEJ: Ja nisam rekao da je ovo irelevantno, naprotiv, vrlo je važno. Ono što je irelevantno i neumesno je da nastavljate unakrsno ispitivanje čitajući dugačke delove izjava i da pri tom ponekad uopšte ne postavljate pitanje, i da pominjete stvari o kojima ovaj svedok ne može da odgovori. Vama je već rečeno da ćete imati priliku da iznesete svoje dokaze. Ovaj svedok je tu zbog toga da mu postavljate pitanja o onome što on zna umesto što mu čitate dugačke delove izjava. U 15 minuta koji su nam ostali, ukoliko imate još pitanja za ovog svedoka, bolje da mu postavite umesto da čitate naglas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Je li vi kažete da ja nemam pravo da ga ispitujem više od 15 minuta još?

SUDIJA MEJ: Mi ćemo to razmatrati i doneti odluku, ali ako gubite vreme, veoma je malo verovatno da ćemo vam dati dodatno vreme. Zbog toga vam predlažem da pređete na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Uopšte nije u pitanju dodatno vreme, gospodine Mej, vi meni onemogućavate unakrsno ispitivanje i to ne prvi put, a sada na ovako jednom ključnom pitanju kao što je Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Mezonev, da li su vas vaši verifikatori koji su posmatrali obavestili o tome, pošto proizilazi iz izjave komandanta zone, da je oko 11.30, posle 11.30 počela kontraofanziva, da su iz Petrova (Petrove) minobacačima napali Srbe u Račku, kako on kaže, da su minobacači pogodili cilj? To je uostalom ono teško naoružanje koje je gospodin Drevjenkijevič prepoznao kad je gledao traku.

SUDIJA MEJ: Upravo sada radite ono o čemu sam govorio. Držite govor. Gde je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je da li su vas vaši posmatrači upoznali sa kontranapadom koji je izvršila OVK, kako se ispostavilo ovde, po naredbi svog komandanta zone?

SUDIJA MEJ: U redu. Molim vas, zaustavite se ovde.

SVEDOK MEZONEV: Odgovor je ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste toga dana imali kontakte sa OVK i mogli ste te podatke da čujete.

SUDIJA MEJ: Kog dana? Kog dana da li je imao kontakte sa OVK?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa on je potvrdio da je 15. imao kontakte sa OVK. Dakle, da li ste mogli da konstatujete njihove aktivnosti i da upoznate svetsku javnost i sa tom stranom stvari o kojoj ja govorim ovde i o kojoj svedoči komandant njihove zone?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Kao što sam ranije rekao, 15. januara moji posmatrači, moji verifikatori su imali kontakte sa OVK i meni su potvrdili da je prisutnost OVK u selu veoma mala. Na mojim sastancima posle 15. to je kasnije i potvrđeno od strane verifikatora, da je OVK pružala vrlo malo otpora u Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To kakvi su oni bili borci, to nije pitanje vašeg svedočenja i to me i ne interesuje, to je poznato svima da su bežali kao zečevi i pucali samo iz zasede, ali sad vas pitam sasvim konkretno...

SUDIJA MEJ: To je upravo to o čemu sam govorio i sada ću da razmislim da li ćemo uopšte nastaviti ovo unakrsno ispitivanje. Samo trenutak da se konsultujemo.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Dozvolićemo da se nastavi ovo unakrsno ispitivanje, gospodine Miloševiću, ali na sledećoj osnovi, a to je da vi postavljate kratka pitanja. Tokom celog ovog suđenja vi ste držali govore umesto da postavljate pitanja. Pretno veće ne zaboravlja da vi branite sami sebe i da niste profesionalni advokat tako da vam se mora dati izvesna sloboda. Ali sada je vreme da prestanete sa držanjem govora i da počnete da postavljate pitanja. Imate, dakle, naše upozorenje. Ukoliko ne počnete sa pitanjima od sada, zauzavićemo unakrsno ispitivanje sasvim. Generale, da li se možete vratiti u Hag pre 26. jula nekog trenutka da bismo nastavili?

SVEDOK MEZONEV: Da, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je toga dana, znači 15. januara, oko 17.15 h OEBS kontaktirao Fehmija Muju (Fehmi Muja), oficira zaduženog za moralno-politička pitanja u OVK, inače nosio je civilno odelo, nije nosio oružje, i da li je tačno da ga je kontaktirao i da je zakazao preko njega sastanak sa ovim komandantom zone koji je održan u Petrovu tog dana uveče? Da li je to tačno? Na tom sastanku je OEBS...

SUDIJA MEJ: Pre svega stanite tu. Prvo pitanje je da li je bilo sastanka. Dajte svedoku da odgovori.

SVEDOK MEZONEV: Ja ne znam za takav sastanak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se Voker sastao sa nekim komandantima OVK 16?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: 16. mislim da jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate kad je, jeste li vi bili s Vokerom 16. u Račku?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja sam bio u Račku, ali nisam bio na sastanku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li sastanak održan u Petrovu u jedan sat po podne, odnosno u 13.00?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne znam tačno u koje vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vas je Voker upoznao da je tada obavешten o celokupnoj vojnoj situaciji i šta se dešavalo od strane komandanta zone?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je svedok o kome sam govorio lično pokazao istražitelju Tribunala sve položaje sa kojih se dejtvovalo tada prema Račku od strane OVK i u samom Račku od strane OVK i gde je bilo smešteno 47 vojnika, i štab, i položaje u Račku...

SUDIJA MEJ: Rečeno vam je da vam pitanja budu kratka.

SVEDOK MEZONEV: Nisam znao da je ta osoba pokazala položaje, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je u Račku na groblju sahranjeno tela?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Šta hoćete da kažete? Kad su sahranili poginule u Račku?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, koliko je sahranjeno tela posle toga, ne mislim uopšte na groblju od kada groblje postoji nego tada?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Čini mi se 40, 45. To je zajedno, to su zapravo, to je broj bez tela koja su odneta u Prištinu i predata Albancima tamo, tako da ne znam tačan broj koji je sahranjen tog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo se često nailazi na te dve različite cifre koje ste maločas, gospodine Mezonev, pomenuli. Koliko je ubijeno u Račku, 40 ili 45?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ja nemam tačne brojeve, ne znam ih napamet, ali čini mi se da je 45. Verifikatori ljudskih prava koji su došli iz Prištine 16. i posle tog datuma radili su na tome da utvrde koliko je tačno nađeno leševa. Moji verifikatori su 16. nastavili da pronalaze tela u toku svojih patrola u selu i razgovarali sa albanskom stranom i kada sam ja ujutro 16. išao tamo, broj pronađenih tela je rastao konstantno. Pred kraj 16. broj je bio između 40 i 45.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate išta o tome šta je sa ovih petoro koji stalno nedostaju? Ko su bili ti ljudi, tih petoro kojih stalno nema? Ne znate ništa o tome?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne znam, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi znate da je na toj sahrani, jer tu je prisustvovala KVM, uhapšen jedan broj Albanaca. Je li tako?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Ne znam zato što moji verifikatori nisu bili tamo. Račak nije u mojoj zoni odgovornosti, a sahrana je bila u zoni odgovornosti Regionalnog centra broj 5 tako da moji verifikatori tamo nisu bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam ja dobro shvatio vas kad ste danas objašnjavali da je, zbog toga što nije bio postavljen šef Regionalnog centra broj 5, taj posao na neki način kao istaknutom članu misije, general i tako dalje, stavljen vama u zadatak, jer Regionalni centar 5 nije imao šefa? To sam shvatio iz vašeg obrazloženja jutrošnjeg.

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Tačno. 15, 16. i 17. je to bilo tako, a onda je ta operacija vraćena u delokrug zamenika načelnika koji jeste postojao u Regionalnom centru broj 5.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a to znači, s obzirom na ovo što ste sad rekli, da su svi izveštaji do kojih bi došli bilo koji verifikatori u bilo kojim kontaktima za dane 15, 16. i 17. koje ste sad naveli, morali doći i u vaše ruke. Da li sam dobro razumeo?

SVEDOK MEZONEV – ODGOVOR: Pa ne baš, nije se moralo tako desiti. Verifikatori iz Regionalnog centra 5 bi sa mnom sarađivali na terenu, mi bismo dobijali njihovu informaciju kad god je to bilo moguće, a onda bi se oni vraćali u svoj regionalni centar i svoje izveštaje slali normalnim komandnim lancem svojim pretpostavljenima. Radi se o tome kako se integriše informacija. Moji verifikatori su izveštavali mene i preko mene štab, a Regionalni centar je imao svoje sopstvene pretpostavljene i svoj lanac štaba.

SUDIJA MEJ: Moramo da prekinemo za danas. Sada je 13.45. Generale, molim vas da organizujete da se vratite ovamo. Razgovaraćete sa Tužilaštvom oko praktičnih aranžmana. Mi ćemo vam biti zahvalni ako se vratite ovamo pre 26. jula. Dozvolićemo dodatno

unakrsno ispitivanje u roku od sat i po kada se ovaj svedok vrati.
Hvala vam. Sada prekidamo sa radom do sutra u devet ujutro.

SVEDOK MEZONEV: Hvala, časni Sude.

Završeno u 13.45. Nastaviće se 30. maja 2002. godine u 9.00.

Fond za humanitarno pravo